

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

31'inci Toplantı
23 Haziran 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

3.- Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

31'inci Toplantı

23 Haziran 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM KİT Komisyonu saat 14.33'te açıldı.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 24 Haziran 2021 Perşembe günü toplanmak üzere saat 17.01'de toplantıya son verildi.

23 Haziran 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.33

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayısı vardır.

Toplantıyı açıyorum.(*).

Bugünkü gündemimizde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ ile Tasfiye Hâlinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ ve Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Bankamız, 24/10/2018 tarihli 30575 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'la şimdiki unvanına kavuşmuştur.

Toplantımıza Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'yle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, sizler de hoş geldiniz.

Sayın Genel Müdürüm şimdi sunumunuzu yapmanız için sözü size veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri ve değerli kamu temsilcileri; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2020 yılı ve 2021 yılının ilk çeyreğinde küresel piyasaları etkileyen gelişmeleri ve Türk bankacılık sektörünün durumunu özet olarak değerlendirdikten sonra bankamızın faaliyetlerini sizlerle paylaşacağım.

2019 yılının sonlarına doğru Çin'de ortaya çıkan coronavirüs salgını 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına aldı. Salgına karşı alınan tedbirler nedeniyle küresel ticaret durma noktasına geldi, küresel iktisadi aktivite ise yılın 2'nci çeyreğinde ciddi oranda daraldı. Özellikle gelişmiş ülke ekonomilerinin (*) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

salgından olumsuz etkilenmesi finansal piyasalarda sert dalgalanmalara yol açtı. Yılın 3'üncü çeyreğinde, salgın boyunca finansal piyasaları destekleyici tedbirlerin etkisiyle küresel ekonomide kısmi bir toparlanma başladı. Ancak ilk yarıdaki sert zayıflama nedeniyle 2020 yılında küresel ekonomi yaklaşık yüzde 3,3 daraldı. Aşı ve tedaviye yönelik olumlu gelişmeler 2021 yılında salgının büyük ölçüde kontrol altına alınacağına işaret ediyor.

Salgın, başta turizm sektörü olmak üzere ülkemizde birçok sektörü olumsuz etkiledi. Türkiye ekonomisi, bu gelişmeler altında, 2020 yılının ilk yarısında yüzde 3,3 oranında küçülürken yılın 2'nci yarısında yüzde 6,1 oranında büyüdü. 2020 yılını ise yüzde 1,8 oranında büyümeyle kapattı. 2020 yılının 2'nci yarısında başlayan iktisadi faaliyetteki toparlanma 2021 yılının ilk çeyreğinde de devam etti. Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde yıllık bazda yüzde 7'lik bir büyüme kaydetti.

Coronavirüs sonrası ekonomik durgunluk sürecini atlatan Türkiye açısından 2021 yılı, yüksek büyüme patikasına geri dönüşün başladığı, enflasyonla mücadelenin kararlı bir şekilde yapıldığı ve cari açığın kontrol altına alındığı bir yıl olacaktır.

Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü, 2020 yılı sonunda 2019 yılına göre yüzde 36 oranında artarak 6,1 trilyon TL'ye ulaştı. Aktif kalemler içindeki en büyük payı oluşturan krediler ise yüzde 34,7 artarak 3,6 trilyon TL düzeyine yükseldi. Türk bankacılık sektörü 2021 yılının ilk üç ayında aktif büyüme açısından güçlü bir performans sergilerken, kârlılık anlamındaysa yatay bir seyir gösterdi. Sektörün aktif toplamı, 2021 Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 33,2 artarak 6,5 trilyon TL olurken, aktif kalemler içindeki en büyük payı oluşturan krediler ise yüzde 30,4 artarak 3,8 trilyon TL seviyesine ulaştı.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; sizleri bankamızdaki son gelişmelerle ilgili bilgilendirmek istiyorum. Dönüşüm yolculuğunda önemli adımlar atmış köklü ve dinamik bir banka olarak kalkınma bankacılığında üstlendiğimiz öncü rolü, yatırım bankacılığı faaliyetleri ve Türkiye Kalkınma Fonu'yla da güçlendirdik. Deneyimli ekibimiz ve uzmanlığımızla birlikte başarı yolculuğumuza devam etmek ve ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına destek sağlamak amacıyla aralıksız çalıştık, çalışmaya da devam edeceğiz.

Kalkınma bankacılığı misyonumuz doğrultusunda ülkemizin kalkınmasında üstlendiğimiz rol son dönemde daha da önemli hale geldi. Coronavirüs salgınıyla mücadeleye aktif katılım sağladık ve salgının ülke ekonomisindeki etkilerini önlemek amacıyla uzun yıllardır ilişkide olduğumuz uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarıyla Türkiye'ye yönelik kaynak temin etmek üzere görüşmelere başladık ve başarılı sonuçlar elde ettik.

2020 yılı Ağustos ayında Asya Altyapı Yatırım Bankasından temin ettiğimiz 300 milyon dolar tutarındaki Covid-19 kredisinin ardından, Dünya Bankasıyla da 250 milyon dolarlık bir kredi anlaşması imzaladık. Toplamda 550 milyon dolarlık fonla Covid-19 kapsamında uluslararası kaynak kuruluşlarından ülkemize en yüksek tutarı getiren banka olduk. Dünya Bankasıyla 2020 yılında anlaşmaya vardığımız 316 milyon avroluk Kayıtlı İstihdamın Artırılması Projesi'ni de 2021 yılında hayata geçirmeyi planlıyoruz. Banka olarak son on beş yılda yurt dışından temin ettiğimiz kaynağın üçte 1'ini 2020 yılında ülkemize kazandırdık. 2020 Aralık sonu itibarıyla son on beş yılda yaklaşık yüzde 92'si Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisıyla uluslararası finansman kuruluşlarından sağlanan uzun vadeli kaynak tutarı 4,8 milyar dolar seviyesine ulaştı.

Uluslararası arenadaki saygınlığımızla, Türkiye'nin geleceğine katkı sağlayacak 8'den fazla sektörde, 60'tan fazla kredi anlaşmasına imza attık. Haziran 2020'de, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kaynaklı Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi imkânı çerçevesinde 18 milyar TL'lik, on yıla

kadar vadeli “Yatırıma Destek TL” kredisini, On Birinci Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomi Programı çerçevesinde önceliklendirilen sektörleri desteklemek ve dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla yatırımcılarımızla buluşturduk.

Slaydımızda göreceğiniz üzere, kredi portföyümüzün dağılımına baktığımız zaman, son yıllarda, özellikle enerjide çok yoğunlaşmanın olduğunu fark ediyorsunuzdur. Bunu azaltmak için özellikle Merkez Bankasından temin etmiş olduğumuz 18 milyarlık krediyi mümkün mertebe cari açığı düşürücü, ihracatı artıran, ithal ikamesi ürünleri üreten imalat sanayisine aktarmayı planlıyoruz. Burada da slaytta görüleceği üzere, kredilerimizin dağılımındaki yabancı para cinsleri dolar, euro, TL. Burada dikkat ederseniz, dolar ve euroda ciddi bir yoğunlaşma var, bunu TL kredilerle desteklemeye çalışacağız; bunu da Merkez Bankasından fonlayarak yapacağız.

Türkiye’nin kalkınma hedefleri doğrultusunda yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projelerine sağladığımız desteklere bir yenisini daha ekleyerek, Japon Uluslararası İşbirliği Bankasından 170 milyon dolar tutarında Yeşil Temalı Kredi Anlaşması (Green III)’ü imzaladık.

Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması ve ekosistemin korunmasında önem arz eden yenilenebilir enerji projelerine verdiğimiz destek kapsamında, bugüne kadar toplam kurulu gücü yaklaşık 4.175 megavat olan 500 civarında enerji yatırım projesine yaklaşık 14,2 milyar TL tutarında kredi tahsis yaptık.

Türkiye’nin ilk çatı GES yatırımının finansmanını gerçekleştirmiş bir banka olarak, 2020 yılında devreye alınan lisanslı GES projelerinin yüzde 20’si bankamız tarafından finanse edildi. Geçmişte hidroelektrik santrallere ağırlık veriyorduk, son iki senede güneş enerjisi santrallerine ve rüzgâr enerjisi santrallerine yoğunluk vermeye başladı; burada da dengeyi sağlamaya çalışıyoruz. Bankamızın finanse ettiği Rüzgâr enerjisi santrali projelerinin kurulu gücü 920 megavata ulaştı.

Kalkınma bankacılığının ekonomiler üzerindeki yeri ve öneminin çok kıymetli olduğunu biliyor; bu sorumluluk ve bilinçle hareket etmeye devam ediyoruz. 2021 yılında, bu yaklaşım ve hizmet anlayışıyla çalışmaya ara vermeden devam ederek salgın nedeniyle sıkıntıya giren, ekonomimizin bel kemiği olan KOBİ’lerimizi ve işletmelerimizi destekleyeceğiz. Hâlihazırda, Dünya Bankası, Japon Uluslararası İşbirliği Bankası ve Çin Kalkınma Bankasıyla görüşmelerimiz devam ediyor.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; bankamızın mali tablolarına hızlıca göz atacak olursak aktif büyüklüğümüzü ve kârlılığımızı 2020 yılı içerisinde her çeyrekte artırdık, bu ivme 2021 yılının ilk çeyreğinde de devam etti. 2020 yıl sonu itibarıyla, aktiflerimiz yıllık bazda yüzde 45’lik bir artışla yaklaşık 28 milyar TL’ye, 2021 yılının ilk çeyreğindeyse 2020 yıl sonuna göre yüzde 10’luk bir artışla 30,7 milyar TL’ye ulaştı. Net kârımız 2020 yıl sonunda, 2019’a göre yüzde 12’lik artışla 502 milyon TL; 2021’in ilk çeyreğindeyse bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 120 artışla 198 milyon TL’ye ulaştı. Kredi tutarımız, 2020 yılı sonu itibarıyla yüzde 35’lik artışla 20,4 milyar TL’ye ulaştı. Bankamızın üç aylık sonuçlarına göre sermaye yeterlilik oranı 2020 yıl sonu itibarıyla sektör ortalamasının çok üzerinde seyrederak yaklaşık yüzde 21,04 seviyesinde gerçekleşti. Aktif kalitemizin önemli bir göstergesi olan brüt takipteki kredilerin toplam kredilere oranı ise 2020 yılı sonunda yüzde 1,1 iken 2021 yılının ilk çeyreğinde yüzde 0,9 oranında gerçekleşti, sektörün oldukça altında olduğunu söyleyebiliriz.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; kalkınma bankacılığının yanı sıra, yatırım bankacılığı faaliyetlerimizle de tecrübeli ekibimiz sayesinde çok önemli başarılarla imza atarak sektörde ilkler arasında yer almayı başardık. Kamunun yatırım bankası olması ilkesiyle kalkınmada önceliklendirilen sektörler başta olmak üzere çeşitli sektörlerde önemli projelere finansal danışmanlık, sermaye piyasaları danışmanlığı ve birleşme ve satın alma danışmanlığı sağladık. Türk sigorta

sektörünü organize eden ve finans piyasası ile reel ekonomiye önemli bir katkı sunacak olan Türkiye Sigorta ve Türkiye Hayat Emekliliğin kurulmasında Varlık Fonu'na danışmanlık hizmeti verdik. Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığının açmış olduğu danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinden 2'sini kazanarak özelleştirme projelerinde münhasır finansal danışman olarak görev almaya devam ediyoruz. Bu kapsamda, Elektrik Üretim AŞ'nin hidroelektrik santrallerinin özelleştirilmesi ve liman ve marinaların özelleştirilmesi projelerinde Özelleştirme İdaresine danışmanlık hizmeti veriyoruz.

Bunun yanında, Aydem Yenilenebilir Enerji AŞ'nin 1,3 milyar TL büyüklüğünde olan halka arzında liderlik yaptık. Diğer kamu yatırım aracı kuruluşlarıyla birlikte, eş liderliğiyle bu halka arzı da gerçekleştirmiş olduk. Yine, sermaye piyasaları tarafında, Tarım Kredi Holdingin ve Birleşik İpotek Finansmanı AŞ'ye de danışmanlık verdik.

Üstlendiğimiz yeni görevlerimizden biri olan Türkiye Kalkınma Fonundan bahsetmek isterim. Uluslararası kalkınma bankalarının tek işlevi sadece kredi vermek olmuyor, bunlar, aynı zamanda, ortak olmak suretiyle de şirketleri desteklemenin önemli kollarından bir tanesi. Bu kapsamda, 2018 yılında yapmış olduğumuz kanun değişikliğiyle Türkiye Kalkınma Fonu'nu kurmuştuk; 2020 yılında Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının stratejik yatırımcısı olduğu Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında yer alan 350 milyon TL'lik Teknoloji ve İnovasyon Fonu'nu ile 400 milyon TL'lik de Bölgesel Kalkınma Fonu'nu kurduk. Ayrıca, savunma sanayisi ve katılım bankalarıyla birlikte de 2 tane ayrı fonun kuruluşunu gerçekleştirdik.

Sizlerin de bildiği gibi geçtiğimiz bir yılı aşkın süreyi olağanüstü koşullarda geçirdik. Tüm dünyanın en önemli gündemi hâline gelen coronavirus salgını bizlere bir kez daha “sürdürülebilirlik” kavramının ne kadar önemli olduğunu hatırlattı. Bankamız, kırk beş yılı aşkın geçmişinde sürdürülebilir kalkınmanın finansmanını büyük bir sorumlulukla yerine getirmiş; ülkemiz kaynaklarının en verimli şekilde kullanılmasını her zaman birincil önceliği olarak görmüştür. Ülkemizin ihtiyacı olan her alanda yenilenebilir enerjiden teknolojiye, imalat sanayisinden eğitime, dinamik, yenilikçi, çevreye ve topluma duyarlı bankacılık anlayışıyla hareket ederek firmalara finansman desteği sağlıyoruz. Aynı zamanda, iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik etkileri ile mücadele ediyor; düşük karbon ekonomisine geçiş yolunda yenilenebilir enerji yatırımlarının hayata geçirilmesi çalışmalarına büyük bir heyecanla devam ediyoruz. Bu kapsamda 2021 yılının ilk çeyreğinde 200 milyon TL tutarındaki Türkiye'nin ilk düşük karbonlu ekonomiye geçiş tahvil ihracına aracılık ettik. Bankamız, finanse ettiği yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği yatırımlarıyla 2020 yılında yaklaşık 3,5 milyon ton/yıl eşdeğer karbondioksit salınımını engelledi. Bu, yaklaşık 161 milyon adet yetişkin ağacın yaratacağı olumlu etkiye karşılık geliyor.

Bankamızın sürdürülebilir büyümesi kadar çevremizin sürdürülebilirliğini de en önemli kriter olarak ele alıyor ve sorumlu bankacılık anlayışından vazgeçmiyoruz. Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın yürüttüğü Sıfır Atık Projesi'ne dâhil olarak öncü bir rol üstlendik. Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi'nin bankacılık sektörünün sürdürülebilir gelecek faaliyetlerindeki etkisini artırmak üzere hazırladığı sorumlu bankacılık prensiplerinde kurucu imzacı olarak yerimizi aldık.

Türk Standartları Enstitüsünün İklim Dostu Kuruluş kriterlerini yerine getirerek İklim Dostu Kuruluş Belgesi'ni almaya 2020 yılında da hak kazandık ve aynı yıl CDP raporlamasında B+ olan skorumuzu A-'ye yükselttik.

Etki yatırımcılığının kalkınma alanında giderek daha da önem kazandığının farkındayız. Finansal kaynakların sadece kâr amaçlı olarak değil, aynı zamanda çevresel ve sosyal değer yaratma amacıyla da kullanılmasına imkân tanıyan etki yatırımı için bir fon oluşturmak üzere çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu konuda gerekli ekosistemin oluşturulmasına katkıda bulunmak için aktif görev alacağız.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Ajandası, 2030 hedeflerinin yakalanması hem ülkemiz hem bankamız için önemli bir hedef teşkil ediyor.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; 2021 yılında da güçlü ve istikrarlı finansal yapımla sektörün üzerinde bir büyüme hedefliyoruz. Normalleşme ve toparlanma süreciyle birlikte ülkemizin sürdürülebilir kalkınması için yarattığımız katma değeri daha da artırarak ve işletmelerimizin yatırımlarını her zaman olduğu gibi bu yıl da destekleyerek Türkiye'nin geleceğine yatırım yapmaya devam edeceğiz.

Hız kesmeden devam eden kalkınma ve yatırım bankacılığı faaliyetlerimizin ülkemize kalıcı değerler yaratmasını temenni ediyor, değerli destekleriniz için sizlere teşekkür ediyorum. Şahsım ve tüm çalışma arkadaşlarım adına saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Çok teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı alt komisyon raporunda 2; 2018 yılı alt komisyon raporunda 2 öneri bulunmaktadır.

2017 yılının 2 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecektir.

Şimdi 2017 yılının 2 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte görüşüyoruz.

Daha kapsamlı olan 2018 yılı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri:

Banka Yönetim Kurulunun 18/3/2010 tarih ve 95 sayılı Kararı'yla 1042318 sabit sayılı firmaya tahsis edilerek 15/4/2010-4/5/2011 tarihleri arasında kullandırılan ve 18/1/2019 tarihi itibarıyla kayıtlı bakiyesi 15.933.392 Türk lirası ve kanuni takip riski 80.485.188 Türk lirası olan 6 milyon 270 bin avro tutarındaki yatırım kredisi alacağının banka zararına yol açmadan tahsil ve tasfiyesi için ipotekli taşınmazın satılması işlemlerine devam edilmesi, iflas masası nezdinde bankanın her türlü hak ve menfaatinin korunarak ve İcra İflas Kanunu hükümlerine göre alacağın tahsili konusunda gerekli titizliğin gösterilmesi, firma dışındaki borçlular ile firmaya ait olmayan gayrimenkuller üzerindeki yasal takip işlemlerine devam edilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Cevap için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Şanlıurfa'da 162 oda 344 yatak kapasiteli 5 yıldızlı otel inşaatıyla ilgili olarak firmaya 18 Mart 2010 tarihinde 8 milyon avro yatırım kredisi tahsis edilmiş, 6 milyon 300 bin avro tutarındaki kısmı kullandırılmıştır.

Firmanın iflasın ertelenmesi talebinde bulunması üzerine bankamızca firma ile ipotek veren ve müşterek borçlu müteselsil kefillere 24 Ekim 2011 tarihinde hesabın katı ihtarnamesi gönderilmiştir.

Firma ve ipotek borçluları aleyhinde 26 Aralık 2011 tarihinde ipotegin paraya çevrilmesi yoluyla kefiller ve aynı zamanda ipotek borçlusu olan müşterek borçlu ve müteselsil kefiller aleyhinde 29 Aralık 2011 tarihinde genel haciz yoluyla icra takiplerine başlanılmıştır.

Asliye Ticaret Mahkemesince 4 Mart 2014 tarihinde firmanın iflasına karar verilmiş ve söz konusu karar, 29 Kasım 2016 tarihinde kesinleşmiştir. Bankamızın iflas tarihi itibarıyla olan alacağı iflas masasına kaydedilmiş olup iflas işlemleri icra müdürlüğünce yürütülmektedir.

Bankamıza 20 milyon avro limitli ipotekli olan otel niteliğindeki taşınmazın 94.691.932,50 TL bedel üzerinden 10 Mart 2020 ve 8 Nisan 2020 tarihlerine satış günü alınmış; borcun tasfiyesine yönelik görüşmeler neticesinde satış işlemi durdurulmuştur. Ancak turizm sektörünün pandemiden olumsuz etkilenmesi nedeniyle firma bankanın kabul edebileceği herhangi bir ödeme teklifi sunamadığından satış işlemlerine devam edilmektedir.

Kredilerin teminatını oluşturan otel dışındaki Şanlıurfa Siverek'te bulunan tarla niteliğindeki ipotekli taşınmazların kıymet takdiri yaptırılmış olup, 17 Şubat 2020 tarihli rapora göre 53.206.659 TL değer tespit edilmiş olup kıymet takdirinin kesinleşmesi akabinde satış işlemlerine başlanacaktır.

Gerek iflas masasındaki süreç gerek müteselsil kefiller hakkında başlatılan takip süreçleri Bankamızca yakından izlenmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Öneri üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, takip süreçleri devam ettiği için biz de izlemeye devam edeceğiz.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2017 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri:

2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – 2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılının önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Diğer bulgu ve önerilerde söz vermiyor musunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Herhâlde son dakikada talep ettiniz, görmedim.

Buyurun söz sizde Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Değerli Genel Müdürüm, değerli yönetim kurulu üyeleri, değerli bürokratlar, Sayıştayın değerli temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarım; hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, bir üst komisyon toplantı dokümanı hazırlamışsınız ama o kadar karışık ki; 2017, 2018, diğer bulgular. Gerçekten takip etmek de çok zor yani bir toplantı takibi bizim açımızdan bu kadar zor hâle getirilebilirdi; bu da bir başarı, bunun için tebrik ediyorum!

Şimdi, 2017 yılının bulguları var ama bazı bulgular aslında bugüne kadar devam etmiş. Burada özellikle vurgulanması gereken de birkaç husus var. Önce sizin lehinize olan bir hususu vurgulama gereği duyuyorum. Sayıştayın 7/2/8 bulgusuna verdiğiniz yanıtta şöyle bir ifade var, deniyor ki: “Bankamız dışındaki diğer 2 kamu kalkınma bankasına -yani bunların biri İller Bankası, biri Türk Eximbank- kendi özel mevzuatlarında yer alan düzenlemeler ile BDDK Karşılıklar Yönetmeliği düzenlemelerinden bazı istisnalar sağlanmış ya da tamamen kapsam dışında tutulmuşken kamu sermayeli kalkınma yatırım bankaları içinde yalnızca bankamız söz konusu yönetmeliğin tüm hükümleri kapsamında yer almaktadır.” Bu durum aynen devam ediyor mu? Bu konuyla ilgili bir düzenleme yapılması için resmî bir başvuruda bulunduğunuz mu ve şu anda neticesi nedir? Bu konunun yarattığı negatif durumlar nelerdir? Yani sizin önünüzü frenleyen ve kredi dağıtımını da veya tahsilini engelleyen... Aynı zamanda da burada tabloya da yansımış, takibe dönüşüm oranı yüzde 1,76 görünüyor. Bu, 3 kamu bankasının içinde en yüksek görünüyor ama tabii, oransal olarak incelediğimiz zaman toplamın içindeki verdiğiniz toplam krediler düşük olduğu için oradaki oran yüksek kalmış; aslında takipteki krediniz diğerlerine göre düşük durumda.

Diğer bir sorum, buradan açılmışken, yine bir bulguda “Bankamızın Eximbank gibi Merkez Bankasına kaynak temin etme imkânı bulunmamaktadır.” ifadesi yer alıyor. Siz, kaynak olarak ifade ettiğiniz tutarları ağırlıklı olarak yurt dışından kredi almak suretiyle sağlıyorsunuz. Bu da tabii hâliyle döviz cinsi üzerinden aldığınız krediyi döviz cinsi üzerinden kullanmak gibi bir sonuç doğuruyor. E, bu da bir kamu bankası açısından çok sıkıntılı, sorunlu bir durum çünkü siz Türkiye Cumhuriyeti devletin kamu bankası ve şu anda anayasal olarak da Türk lirası bizim kullandığımız para birimi. Dolayısıyla bir kamu bankasının sektörlerin finansmanı dâhil olmak üzere çeşidi iyi niyetle de olsa kredilerini Türk lirası üzerinden mümkün olduğunca kullanması gerekiyor, ancak bu konuda da önünüz kapalı. Aslında bunu ifade ettiğinizi bir yerde ben anlıyorum. Dolayısıyla TL olarak kredi kaynağı temin etme veya döviz cinsinden temin ettiğiniz kredilerin pek çoğunu TL olarak kullanma konusunda girişimlerin var mı? Ancak, Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik kriz sarmalının içinde böyle bir uygulamayı da yaparsanız bankayı batırır mısınız ondan da emin değilim, onu söyleyeyim. Çünkü döviz sürekli yükselip düşüyor ve bunu şu anda kontrol edebilen Türkiye’de bağımsız bir otorite de kalmamış durumda, iş, siyasi olarak yürüyor.

Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından 17 Haziran 2016 tarihinde 100 milyon avro tutarında bir kredi kullandınız. Bu krediyle ilgili süreç tamamlandı mı? Yani bu tutarı kredi olarak aldınız mı? Bu kredi hangi kurum, şirket veya şirketlere kullanıldı, hangi oranda kullanıldı? Bunun listesini sizden talep ediyorum.

Başkanım, bu Arıcakla ilgili bulguların içinde yine bir madde var. Biz Arıcak’ı ayrıca görüşeceğiz iştirak olarak. O noktada Sayın Genel Müdür de toplantıya iştirak edecek mi? Çünkü sizi de ilgilendiren bir boyut olacak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, o zaman o konuyu ilgili iştirake bırakalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, geneli üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra bu konuyla ilgili sorulara ve değerlendirmeler için söz vereceğim, o zaman yanıtlarsınız.

2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait 1 numaralı önerisini görüşmüştük. Bu nedenle 2018 yılının 2 no'lu genel önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2 - 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Burada, diğer bulgu ve önerilerden söz almak isteyen yok.

Şimdi önerilerin görüşmeleri tamamlandı, geneli üzerine görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Peköz.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür, yönetim kurulu üyeleri; hoş geldiniz öncelikle.

Bankanın yapısına baktığımız zaman Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının misyonunun Yatırımcıların finansman ve danışmanlık ihtiyacını karşılayarak sürdürülebilir kalkınma öncelikleri doğrultusunda yapısal dönüşümüne yardımcı olup, sermayenin tabana yayılmasına katkı sağlamak olduğu belirtilmiştir. Yine bunu yaparken çevreye ve topluma duyarlı bir bankacılık anlayışının hâkim olduğu da ifade edilmektedir. Fakat özellikle Sayıştay denetim raporlarında ortaya çıktığı üzere Kalkınma Bankası HES ve otel inşaatlarına krediler sağlamakta ve sorunları yine daha çok bu sektörde yaşamaktadır. HES'ler her ne kadar yenilenebilir enerji kaynağı olarak algılsa da aslında sahip oldukları ekolojik yıkım potansiyellerinin yüksek olması bankanın misyon olarak belirlediği çevreye duyarlılıkla örtüşmemektedir. HES'ler, doğal olarak ekolojik ve tarihi bir yıkım gerçekleştirmektedir. Yakın zamanda HES'le yok edilen Hasankeyf, bu yıkımın en üzücü örneklerinden bir tanesidir. On iki bin yıllık tarih, elli yıllık ömrü olan bir baraj için heba edilmiştir. Dolayısıyla HES'lerin toplumsal duyarlılıkla bağdaşması mümkün değildir. Yine betonlaşmaya dayalı bir turizm modeli esas olan oteller birçok ekolojik alanın da tahribine neden olmaktadır. Betonlaşmanın bir kalkınma modeli olarak lanse edilmesi, sahip olduğu sermaye devlet ilişkisini gizleyememektedir ve açığa vurmaktadır.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının amaç ve misyon açısından sorunları bulunduğu gibi, uygulama yaptığı iş ve işlemlerle ilgili sorunlar da Sayıştay denetim raporlarında göze çarpmaktadır. Banka tarafından enerji yatırımları konusunda işletmeciler firmalara yönelik tanınan esnek borç ödeme politikasının firmadan firmaya farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Reel anlamda bankacılık işlevini yapan Kalkınma Bankası'nca borç erteleme taleplerinde özellikle bazı firmalara daha hassas yaklaşıldığını da söylemek mümkündür. Yine otelcilik hizmetleri değerlendirildiğinde, hem Arıca dosyasında hem de 1.000.381 sabit sayılı firmada bir sermaye artışı yöntemiyle yüzde 51'lik hisselerin yüzde 90-99 arasında çıkarıldığı görülmektedir. Sermaye arttırılması, borçlunun elinde sabit olan haklarının da azalmasına sebebiyet vermektedir.

4456 sayılı Kanuna göre "Banka, bu Kanundaki amaç ve faaliyetleri gerçekleştirmek için şirketler kurabilir ve kurulmuş şirketlere iştirak edebilir. Banka payının % 50'nin altında olması esastır. Bu oranın aşılması halinde aşan miktar, aşım tarihinden itibaren üç yıl içinde elden çıkarılır." denilmektedir. Fakat bankanın sermaye arttırması ise oteller üzerinde ciddi hukuki süreçlerin başlamasına sebep olmuş ve yıllarca süren mahkemeler de hâlâ sonuçlandırılmamıştır. Türkiye'de uygulanan kamu iktisadi teşebbüsü mantığı, sermayenin tamamının ya da bir kısmının devlete ait olduğu, piyasa için mal üreten kuruluşların verimli olanlarının özel sektöre satılması, verimsiz sayılanların ise tasfiye edilmesi anlamı taşımaktadır. Bu bağlamda Arıca Turizm AŞ bugün tasfiye hâlinindedir.

Bir diğer husus ise bankanın bir banka refleksiyle değil, bir kâr-zarar refleksiyle projelere dâhil olması sürecidir. Gerek başvuran şirket, gerek başvuruda bulunan şirket sahipleri ve yönetim kurulu üyelerinin içlerinde bulunduğu mevcut durumlar yeterince araştırılmadan proje bazında krediler sağlanmakta ve bu krediler sonrası defalarca kez talep edilen erteleme ve yapılandırma talepleri banka tarafından olumlu karşılanmaktadır. Kamu bankaları sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillenmiş olmaktadır.

Bankanın belli bir kurallar zincirinde yönetilmesi, mevcut erteleme taleplerinin yalnızca bir ya da iki kere olarak yapılacağı yönünde bir standart oluşturulması, bunun yanında erteleme kredilerinin belli bir zaman dilimiyle -üç yıl, beş yıl, iki yıl, her neyse- belirlenmesi, yine bazı kredilerde "İki yıl ödemesiz." bazılarında ise "Bir yıl ödemesiz." gibi kavramlar ortadan kaldırılarak net bir zaman aralığının belirlenmesi gerekmektedir.

Şimdi, 1.043.649 sabit sayılı firmanın banka borçlarını toplayarak yeniden yatırımlar için sermaye oluşturması gerekmektedir bu kadar uzun vadelerde borç verilmesi, aynı zamanda, borcunu sağlıklı bir şekilde ve zamanında ödeyemeyen bu ve benzeri kurumlara defalarca kez borç erteleme ve yeniden yapılandırma yöntemini seçmesinin gerekçesi nedir? Ekspertiz değerlendirmesi ya da ön rapor hazırlanırken ne gibi hususlara dikkat ediliyor? Toplamda 28.570.375 Amerikan doları olması gereken kredide yüzde 42,5 oranında bir artış yaşanıyor ve 40.698.028 Amerikan dolarına çıkıyor. Banka olarak bu iş artışlarını önceden göz önünde bulunduruyor musunuz? Olası risk raporlarını önceden hazırlıyor musunuz?

İkinci soru: 1.045.140 sabit sayılı firmanın yüzde 96,4 oranında ortağı firmaya ihale yasağı getirilmiş olmasına rağmen, yine birçok SGK ve vergi borçları mevcudiyetlerini korurken yönetim kurulu üyelerinin birinin rüşvet ve ihaleye fesat karıştırma gibi bir suçtan yargılanırken bazı alacakların 2018 yılına kadar ertelenmesi nasıl sağlanabilmiştir?

Üçüncü soru: Şanlıurfa'da biraz önce söz ettiğiniz 162 oda, 344 yatak kapasiteli beş yıldızlı otel inşaatıyla ilgili olarak 1.042.318 sabit sayılı firmaya Yönetim Kurulunun 18/3/2010 tarihli 95 sayılı Kararı ve iki yıl ödemesiz toplamda yedi yıl vadeli 8 milyon avro tutarında Avrupa Yatırım Bankası veya uygun kaynaklı kredi tahsis edilmiştir. Firmanın başvuru tarihinden bir yıl sonra iflas erteleme talebinde bulunduğu banka tarafından öğreniliyor. Bankadan ipotek karşılığı büyük miktarlarda para çekmek bu kadar basit olabilir mi diye düşünüyorum. Banka, daha önceden firmanın ipotek ettirdiği alanlarla ilgili icra ve iflas müdürlüklerinde bir araştırma yapmış mıdır? İstihbarat incelemelerini krediyi vermeden önce yapmakta mıdır, yapmıyorsa bunun sebebi nedir?

4'üncü soru: 1.044.198 sabit sayılı firmadan -rakamlar verildiği için hangi firmalar olduğunu bilmiyoruz, onun için rakamdan söz ediyoruz- otel ve benzeri tesislerin yeniden yapılması veya ilave yapılması durumlarında kredi veren olarak imar durumları ve belediyeler kanalıyla gerekli ön incelemeler yapılıyor mu? Yapılmamış ise bunun gerekçesi nedir? Bir otelin mevcut işleyiş durumu kredi çekebilmeleri için yeterli midir, değil midir? Birçok geri dönüşü mümkün olmayan veya alınmasında sıkıntı yaşanan kredilerin Avrupa Yatırım Bankası destekli olduğu görülmektedir. Avrupa Yatırım Bankasının özellikle seçilmesinin bir nedeni var mıdır? Banka, sizin vasitanızla firmalara yüzde kaç üzerinden kredi imkânı sağlamaktadır?

5'inci soru: Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketine Uzman ve Uzman Yardımcıları Giriş, Yeterlilik ve Yükseltme Esasları Yönetmeliği sözlü sınava ilişkin hükümlerinin yargı tarafından iptal edilmesine karşın herhangi bir işlem tesis edilmeyerek 2011, 2014 ve 2016 yıllarında sınavla uzman yardımcısı alımı yapılmıştır. Danıştayın 12. Dairesi 2010 tarihinde söz konusu uygulamanın kanuna aykırı olduğunu belirtmesine ve bankanızın konuyla ilgili bir davada haksız bulunmasına rağmen ilerleyen yıllarda benimsenen sözlü sınavda ısrarının sebebi nedir? Sözlü sınav uygulamasıyla banka olarak adil ve hakkaniyetli bir alım gerçekleştirdiğinizi düşünmekte misiniz? Liyakatin temelini sözlü sınavdaki başarı mı oluşturmaktadır, yoksa başka bir ölçütü var mıdır?

6'ncı soru: 1.012.433 sabit sayılı firmaya 16/04/2014 tarih ve 109 sayılı Kararıyla, 1,9 milyon TL kalkınma kaynaklı yatırım kredisi tahsis edilmiş. Kredi Garanti Fonu kefalet mektubu ve gayrimenkul ipoteği karşılığında 2014-2016 yıllarında firmaya 1 milyon 520 bin TL kredi kullanılmıştır. Söz konusu kredi hangi iş için verilmiştir? Kasım 2017 tarihli durum tespit raporunda İzmir Serbest Bölge'de bulunan ve Kredi Garanti Fonu'na ipotekli firma adına taşınmazın Ağustos 2016'da üçüncü şahıslara devredildiği ve Ekim 2016'da satılmış olduğu öğreniliyor. Banka tarafından kredi verildikten sonra bir denetim mekanizmanız bulunmakta mıdır?

7'nci soru: Banka, bugüne kadar özellikle HES'lerde yaşanan gerçekleştirme rakamları arasındaki farklılıktan kaynaklı herhangi bir zarar veya kayıp yaşamış mıdır?

8'inci soru: Bankanızın Sayıştaya verdiği cevapta bu ölçütlerin isabetli ve objektif olduğunu uzun yıllar süren deneyimlere dayanarak bu yaklaşımınızın doğru olduğunu ifade etmektesiniz. Sayıştayın söz konusu bulgusunun aslında bankanızın çıkarlarını koruma amacı taşıdığı göz önüne alınır ise yöntem değişikliğine gidilmesi daha doğru bir yaklaşım olmayacak mıdır, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

9'uncu soru: Sayıştay raporunda 21 adet firmadan 175 milyon TL alacağın yapılandırıldığı ifade edilmektedir. Bankanız ise 14 firmadan 175 milyon alacağın yapılandırıdığını söylemektedir. Bu aradaki fark nereden kaynaklanmaktadır? Yani 21 adet firma ve 14 adet firma.

10'uncu soru...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, onuncu dakika da doldu Sayın Peköz. 10'uncu soru da onuncu dakika.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Ben her zaman uzun söz almıyorum. Bugün izninizi rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii buyurun.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Özellikle, HES projelerinde bankanızın temel kriterlerinin bugüne kadar doğru bir şekilde ilerlediğini ilettiğiniz. Mesela, Mecliste bu kanunlar borcunu ödeyen için değil ödemeyen için yaptırımlar düzenler. Dolayısıyla banka tarafından sağlanan kredilerde vadesinde taksitini ödeyenlerin değil ödeyemeyeceklerin düşünülerek bir eylem planının hazırlanması ve Sayıştay raporlarında bu bulguların tekrarını önlemek daha kolay olacaktır.

Sonuç olarak, hem Sayıştayın hem de burada bulunan milletvekillerinin temel amacı bankanın her ne koşulla olursa olsun zarar etmemesi, enerji yatırımı altında bazı sermaye sahiplerinin elini rahatlatacak hamlelerin yapılmasıdır.

Keza, verilen krediler düşünüldüğünde, banka bu kredilerin tamamının verilen projeler üzerinde harcandığının tespitini yapmakta mıdır?

11'inci soru: Kalkınma Bankası 2017 yılında stratejik ve teknolojik yatırımlar çerçevesinde toplamda ne kadar kredi kullandırmıştır?

12'nci soru: Uzun yıllar bankanın elinde bulunan ve tahmini değeri 4 milyar 861 milyon Türk lirası olan arsa, fabrika ve binalar hakkında muhammen bedel neye göre belirlenmiştir? Dikkat edilirse tüm alanlarda muhammen bedelin çok az üzerinde nihai teklif bulunmaktadır. Mevcut araziler hiç değerlendirilmiştir? Örneğin, Adana'da 7 adet arsanın varlığı söz konusudur. Bu arsalar şehir içinde midir, şehir dışında mıdır ya da tarım alanı mıdır? Bugüne kadar bir kiralama yönteminin seçilmemiş olmasının gerekçesi nedir?

13'üncü soru: Bankanın takipteki alacakları 2016 yıl sonuna göre yüzde 2,2 oranında 2 milyar 767 bin TL azalarak 123 milyar 12 bin TL'ye düşmüştür. Bankanın takipteki krediler hesabında izlediği 125 milyon 779 bin TL'lik alacak tutarının 73 firma üzerinde bulunduğu görülmektedir.

Söz konusu firmaların sabit sayıları verilmektedir. Özellikle, yirmi sekiz yıldır tahsil edilemeyen borçlar kimlerdendir? Bu firmaların sahipleri kimlerdir? Bunu mümkünse öğrenmek istiyorum.

Bankaya ait boş lojmanların personel ve hak sahiplerine dağıtılmamasının sebebi nedir? Dağınık yerlerde, değişik yerlerde boşluklar olan lojmanlar var. Farklı nedenlerden dolayı onlar kullandırılmadığı için bunlara bakım, bekçilik vesaire için banka ayrıca ekstradan harcamalar yapmaktadır. Bunun önlenmesi için hepsinin bir yere toplanması ve hak sahiplerine dağıtılması daha uygun olacaktır diyor teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Peköz.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bankamızın Değerli Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayımızın değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, 2017'deki Sayıştay denetimlerinde “Türkiye Kalkınma Bankası AŞ Yönetim Kurulunda kabul edilen 2017 yılı bilançosu 128.265.491,68 Türk lirası net dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.” denmiş ama genel kuruldaki sunuşta, sizin 29/8/2018 tarihinde genel kurulunuzda sunuşu 164 milyon 644 bin Türk lirası dönem kârı olarak sunmuşsunuz. Burada bir anlaşma şeyi var, bu nedir? Bunun açıklamasını bekliyorum sizden.

Diğer tarafta, yine 2018'de de aynısı olmuş. Demiş ki Sayıştay denetçileri “Türkiye Kalkınma Bankası AŞ'nin 27/5/2019 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosunun 160 milyon 293 bin Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.” denmiş. Buradaki sunuşta bir fark da sizin sunuşunuzda, bugünkü sunuşunuzda.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, solo ve konsolide bazda ayrım olabilir belki. Sayın Genel Müdürüm daha detaylı açıklama yapacak.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii bunu açıklaması için soruyorum burada.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, peki.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sizin de “27/5/2019 tarihindeki genel kurulunuzda 2018 yılı bilançosunun 244 milyon 787 milyon Türk lirası olarak kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.” diye atıfta bulunmuşuz. Bu şekilde oylama yapılmış. Bunun da açıklanmasını istiyoruz.

Diğer tarafta, tabii 2020 yılı pandemi sürecinin ağır koşullarda yaşandığı bir yıl, dönem oldu. Bu yıl döneminde yatırım kredilerinin ve bankaların finansman sağlamasında zorluklar çekildiği görülmüştü ama 2020 yılının Haziran ayında Merkez Bankasının kamuoyuna açıklamasıyla beraber sizlerin de teyit etmesiyle ve sonuç konuşmasında belirtildiği gibi 18 milyar liralık bir yatırım kredisinin tahsis edildiğini ve bu basında yansıdığı gibi, aynen kredinin kullanma şekli şöyle açıklamıştı: Kredi yatırım taahhüdü verilecek. Krediye yatırım mı yapılacak? Kredi yatırımı yapmak için taahhüt verilen firmaya mı kredi verilecek? Böyle bir anlaşmazlıkta, böyle bir kredinin sağlandığını gördük. Biz şöyle biliyoruz: Yatırım esnasında, yatırımı yapıldığı şekline göre yatırım yapıldıysa kredi verilir ama buradaki anlaşmazlık bizim görmek istediğimiz yani anlamadığımız bir mesele var, aynen şöyle yazılmış geçen dönemde, işletme sermayesine yönelik kredi ihtiyacının bankacılık sistemince etkin bir şekilde karşılanacağı aktarılan duyuruda: “Bu nedenle, Türk lirası cinsi reeskont kredileri için tahsis edilen imkânın 20 milyar Türk lirasının, ülkemiz açısından kritik önemde olan selektif sektörlerdeki yatırımların desteklenmesi amacıyla, daha verimli bir şekilde yatırım taahhütlü avans kredisi olarak kullanırılmasına karar verilmiştir.” Kim diyor bunu? Merkez Bankasının size vermiş olduğu krediyle, aktarmış olduğu parayla. Türk lirası cinsi reeskont kredileri için kalan 40 milyar Türk liralık limitin; 20 milyar Türk lirası Türk Eximbank’a, 10 milyar Türk lirası kamu bankaları, 10 milyar Türk lirası da sizin aracılığıyla dağıtılmasına... Burada bir karışıklık var tabii, neyin ne olduğu belli değil ama bizim bildiğimiz şöyle, kamuoyuna yansıyan Merkez Bankasının açıklaması, sizlerin de o günkü Genel Müdüren açıklamaları: 18 milyar liranın Yatırım Bankasına aktarılacağı... Şimdi, bu yatırım kredisi size taahhülle verilenlere mi kullanıldı veya hata da yatırımı devam eden kredilere mi verildi bu paralar? Bunun açıklanmasını istiyoruz. Buna diyeceksiniz ki: Ya, efendim, ticari sır. Kime, ne kullandırıldığı doğru, söylenmez, olmaması gerekir, söylenmemesi gerekir. Kişinin veya bir şirketin ticari sırrının açıklamaması gerekir diyebilirsiniz ama bu doğru değil. Ama burada nasıl bir kredi kullanıldı? Ama biz şöyle anladık: Şu anda, mevcut o günkü koşullarda zor durumda kalmamış ama ödeme zorluğuna düşmüş, üstelik de yandaş şirketlerin tarafına bu kredilerin kullandırıldığını düşünüyoruz, biz böyle anlıyoruz çünkü ben, bu olayı çok takip ettim, bu olayın takibimde yatırım yapan şirketlere kredilerin verilmediği ama kime, nasıl bir kredi verildiğini de anlayamadığımız sonucuna vardık. Bu konuda bizi aydınlatıcı, detaylı -yazılı da olabilir- bir bilgi vererseniz çok memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Zeybek.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ben geneli üzerindeki konuşmalarda Arıcak Turizm ve Ticaretle ilgili konuşacağım. Aslında daha sonrasında olmasına rağmen burada konuşmamın sebebi şu: Sonuçta, bu şirketin yüzde 99,71’i mevcut konuştuğumuz Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin, dolayısıyla, aynı zamanda alacaklı olan Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin kendisi. Borçlu kısımda, alacakla ilgili kısımda da ayrıca konuşulacaksa konuşulabilir. Burada niye konuşuyorum? Çünkü 2017, 2018 ve 2019 bulgularının her birinde, baktığımızda, bu otelle ilgili alacak sıkıntısından kaynaklı, en son olarak da hukuki süreçler gözetilerek de şirketin tasfiye işlemlerine ilişkin Sayıştay önerisi söz konusu. Bu mahkeme şu anda, son aşamada ne durumdadır? 2021 yılında belki de sonuçlanmış olabilir çünkü. Hem onu öğrenmek istiyorum hem

de daha önceki bulgulara baktığımızda, 2007 yılından bu yana otelin kiracısından tahsilat yapılamadığı yönünde. Bu kira konusundaki, otelin kiralanması konusunda kiralamayı bankanın kendisi, o dönemin banka yöneticileri mi yaptı, yoksa o eski aile mi yaptı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Bu kiralama sonucunda bankaya hiç kira tahsilatı yapıldı mı? Şayet kira tahsilatı yapıldıysa bu kredi borçlarıyla ilgili buradan ödeme alınabildi mi? Ayrıca, bu otel şu anda satış sürecine girse de 2018 yılının 3'üncü ayında bilirkişi raporu tarafından otelin şu anda kullanılamaz hâle geldiği, oradaki görsellere baktığımızda da otelin ekipmanlarından, ısıtma soğutma kısmından kazan dairesine kadar bir günde alınamayacak, bir günde malzemenin, ekipmanın kaldırılamayacağı bir ortam söz konusu. Bu konuda bunlarla ilgili gerekli hukuki işlemler yapıldı mı? Bunları merak ediyorum.

Ayrıca, hem alacaklı kısımda hem de borçlu kısımda olduğuna göre, aslında bu şirketin yüzde 99,71'i bankaya ait olduğuna göre aynı zamanda borçlusuda yine banka olmuş oluyor. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili şirketin, daha doğrusu otelin kullanılamaz duruma getirilinceye kadar, başka bir kiracıya verilip de o kiranın tahsil edilememesinden ziyade keşke eski şirket sahipleri burayı devam ettirseydi de en azından otel atıl vaziyete geçmeseydi. Tabii ki bir alacak söz konusu, bu alacağın banka tarafından mutlaka tahsil edilmesi gerekir ama zaman içinde katma değerinin bir şekilde yok edildiğini, göz göre göre yok edildiğini görüyoruz. Bu konuda bankanın da kendine göre kusurları olduğunu fark ediyorum. Dolayısıyla, şu andaki, son aşamadaki mahkeme süreci hakkında, mahkeme neticelendiyse bu mahkemeyle ilgili bilgi almak istiyorum.

Bahsettiğim gibi kira tahsilatı yapıldı mı? Bu kiracıyı siz mi buldunuz banka olarak yoksa eski otel sahipleri mi buldu? Dolayısıyla, 2018 yılında bu kullanılamaz hâle getirilirken banka olarak sizler ne yaptınız? Onu merak etmekteyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kalkınma ve Yatırım Bankasının Yönetim Kurulu Başkanı, Sayın Genel Müdür, üst düzey yöneticiler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; ben, öncelikle kurum ve ülkemiz açısından bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, Kalkınma ve Yatırım Bankası köklü bir kuruluş, geçmişi itibarıyla bakıldığında gerçekten uzmanlık boyutuyla çok ciddi kökleşmiş bir geçmişi var. Geçmişte nasip oldu, özellikle IFRS'ler konusunda da hoca olarak çok sayıda seminerler verirken yakından kadroyu tanıma imkânı oldu. Onun için, uzmanlık konusundaki tecrübelerine benim inancım tamdır geçmişten, öteden beri ve yakından da takip ettiğim bir kurumumuz.

Ben sadece bir iki şeyi sormak istiyorum. Birçok konu gündeme getirildi, özellikle mali tablolar açısından bakıldığında, tabii ki burası sadece kredi kullanılan bir kurum değil işlev olarak, sunumda da bunu ifade ettiniz ve doğru da bu kapasitesi olan ve bunu da kullanan bir kurumdan bahsediyoruz, onun üzerinde konuşuyoruz ama kredi anlamında da bakılınca bizde daha çok danışmanlıktan ziyade bu tür değerlendirmelerde “Akıl vermeyin, para verin.” mantığıyla yaklaşıyor, sen bana para ver, akıl verme ama burada da işlev olarak –tabii, para da var ama- akıl verme olayı da var. Akıl verme tarafında ben çok fazla bir şey olduğunu görmüyorum ama para verme tarafında da tabii ki rakamlara baktığımızda, önemli hacimler söz konusu ama bu parayı verirken, krediyi verirken de kaynak itibarıyla baktığımızda, yabancı kaynaklardan temin edilen krediler var, öz kaynak var ve 2017, 2018 mali tabloları üzerinden eğer konuya yaklaşacak olursak bunların da önemli bir kısmının alınan krediler üzerinden yürüdüğünü

görüyoruz ve bunların önemli bir kısmı da YP sınıflandırılmasında olanlar. Biraz önce de konu oldu “Acaba TL verilebilir mi?” Buna bir engelin olmadığını ben düşünüyorum ancak herhâlde bunun kur riskinden korunma gayesiyle olduğunu ben bilanço üzerinde bilanço okurken hissettim, orada bir soru sormak istiyorum. Bu türev ürünleri de kullanmıyoruz, burada herhangi bir türev ürün kullanımı olmamış yani bankanın bunca uzmanlık şeyini de dikkate aldığımızda ya bu noktada acaba türev ürünler devreye sokularak, o TL bazındaki kredilendirme yapıp türev ürünlerle ortaya çıkabilecek kur riskini “hedge” edebilir miyiz, oradan korunabilir miyiz? Yani böyle bir düşünce yaklaşımı ya da buna bir engel olan mevzuatı bir durum var mı? Bununla ilgili düşünce ve görüşlerinizi yazılı olarak iletirseniz çok memnun olacağım.

Ben, bu vesileyle, bir kez daha bu çalışmaların katkı ve değer üretmesini diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, 10 Ekim 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen kanun teklifiyle Türkiye Kalkınma Bankası yeni bir yapıya kavuşturuldu; ekonomik büyümeye katkı sağlamak açısından Kalkınma Bankasına yeni görev yüklenerek Bankanın, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesinde bir oyuncu hâline getirilmesinin amaçlandığı açıklandı.

Kalkınma Bankası ülke gündemine gelinceye kadar hisseleri 5 lira seviyesinde işlem görmekteyken hisselerin statik seyri, yeni ekonomik programın açıklanmasıyla birlikte değişmeye başlıyor ve Bankanın yeniden yapılandırılacağına açıklanmasından sonraysa âdeta uçuşa geçiyor. Kanunun görüşüldüğü 10 Ekim günü seviyesi 50,60 liraya yükseliyor, 11 Ekim itibarıyla gün ortasına gelinmeden 60 lira seviyesi aşıyor. Böylece, yatırımcılar da çok yüksek bir kazanç sağlıyor. Aynı süreçte, Garanti Bankasının piyasa değeri 30,2 milyar lira, Akbankın 25,4 milyar lira, Halkbankın ise 8,2 milyar lira civarında. Kalkınma Bankasının piyasa değeri kısa sürede 21,1 milyar liraya kadar ulaşıyor. Böylece, hisse senedi fiyatının fiyat/kazanç oranı Kalkınma Bankasında 238,31 seviyesini aşıyor. Hissedeki sert yükselişin ana nedeni olarak halka açıklık oranının düşük olması -yüzde 0,92- olarak gösterilse de piyasada 4.581.973 adet Kalkınma Bankası payı el değiştiriyor.

Sorularım: Kalkınma Bankasında yaşanan bu dalgalanmalarda herhangi bir spekülatif girişim olduğunu düşünüyor musunuz? Yeni ekonomi paketi açıklanmadan önce Türkiye Kalkınma Bankasının hisseleri el değiştirmiş midir? Değiştirmişse bu satın almalar kim tarafından, kaç kişi veya kaç kurum, şirket tarafından yapılmıştır? 11 Ekim 2018 günü itibarıyla Borsa İstanbul'da işlem gören en değerli banka hâline gelen Kalkınma Bankasının piyasa değeri 30,3 milyar liraya ulaşmıştır, bu liderliğini sadece yarım saat koruyabilen Banka hisselerinin böyle dalgalanmalar yaşamasının nedenlerini ne olarak analiz ettiniz? Aynı zamanda da burada son üç ayın hisse değerleri var, aşağıya doğru da sürekli bir gidiş görünüyor, son üç ayda. Özellikle son üç aya odaklanarak soruyorum: Hisse değer kaybı yaşamasının nedeni nedir? Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Hisse senedi değer artışı sağlamak için ne gibi adımlar atmayı planlıyorsunuz? Bu soruma cevap verirken aynı zamanda da aslında ilk söz aldığımızda söylediğim, Kalkınma Bankasının bazı yeteneklerini geliştirmesine imkân verecek düzenlemelerin yapısal olarak kanunen de yapılmaması ve diğer kamu kalkınma ve yatırım bankalarının gerisinde bırakılmasının nasıl telafi edilebileceği konusunda da bir bağlantı kurulabilir.

Biraz önce size sorduğum soruları, aynı zamanda, İstanbul Milletvekilimiz Özgür Karabat da daha önce sormuştu. O nedenle, sizden daha detaylı bir yanıt istiyoruz. Ya, en azından bir yanıt istiyoruz. Öyle söyleyeyim.

Diğer bir sorum: Uludağ Elektrik Üretim AŞ firmasının 18 milyon 450 bin avro ve Karomad Enerji Üretim Anonim Şirketi firmasının 5 milyon 885 bin avro olmak üzere toplam 24 milyon 335 bin avro kredi talebiyle 14/11/2018 tarihinde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne yapılmış bir başvurusu var mıdır? Eğer varsa bu kredi talebi nasıl sonuçlanmıştır? Olumlu veya olumsuz veya kısmi. Bunun sizden yanıtını istiyorum. Kredi veya kredilerin, teminat mektubu talep edilmeden verildiği iddiaları doğru mudur? Bu kredi talebi olumlu sonuçlandıysa karşılığında söz konusu iki firmadan hangi teminat ya da teminatlar alınmıştır?

Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdürlüğüyle ilgili olarak 2014-2021 yılları arasında temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneğinin gider kalemleri nelerdir, bu yetkiyi kimler kullanabilir, 2014-2021 yıllarında bu kapsamda yapılan harcama miktarları yıl bazında nelerdir ve bu harcamaların yapılmasına vesile olan ziyaretleri gerçekleştiren yetkililerin makam ve görevleri nelerdir?

Teşekkür ediyorum.

Geneli üzerindeydi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, geneli üzerindeydi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekili arkadaşlarımızın, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın sorularını dinlediniz, değerlendirmelerini dinlediniz. Şimdi yanıtları vermek üzere sözü size veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Başkanım, çok değerli Komisyon üyelerimiz; öncelikle çok ederiz yorumlarınız için, sorularınız için. Bunlar bizim için hakikaten memnuniyetle cevaplayabileceğimiz konular. Bazılarını –detaylı olduğu için- yazılı vereceğiz, bazılarını da burada sözlü ifade edeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Öncelikle, Bankamız 2018 Ekiminde bir kanun değişikliğine maruz kaldı ve dolayısıyla, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun denetiminin dışında bırakılmadı. Dolayısıyla, biz, hâlâ, Kalkınma Bankası olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun denetimine tabiyiz. Bundan dolayı bir ayrıcalık talebi geçmişte olmuş olabilir fakat böyle bir ayrıcalığa gerek olduğunu düşünmüyoruz, biz sonuçta uluslararası kalkınma kuruluşlarından finansman sağlayan bir bankayız.

Bizler, özellikle, Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Asya Altyapı Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Japon Kalkınma Bankası, Alman Kalkınma Bankası gibi kuruluşlardan diğer bankalardan nispeten daha ucuz bir şekilde borçlanıp bunu da ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda kullandıran bir bankayız. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi tarafından bizim kredilerimize garanti veriliyor, bu yüzden de nispeten ucuz oluyor, biz de bunu özellikle yatırımcılarımıza kullanıyoruz. Biz, böyle bir denetleme kurumuna tabi olmadığımız takdirde, bununla ilgili bir soru işareti söz konusu olabilir. Biz buna gerek olduğunu düşünmüyoruz; gerek karşılıklar kararnamesinde... Nasıl bir özel banka -Kalkınma Bankası da şu anda borsada işlem görüyor- nasıl faaliyet gösteriyorsa biz de aynı faaliyeti gösteriyoruz.

Doğrudur, bazılarında vergi avantajı vardır, vergi ödemiyor kamuya ait bazı kalkınma bankalarımız, biz vergimizi de ödüyörüz. Sonuçta, biz, hakikaten kârlı bir bankayız. Tabii ki ilk hedefimiz öncelikli olarak sizin bize... Özellikle burada 81 milyon kişinin hakkı var, vebali var. Dolayısıyla, biz onlara verilmiş olan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Onların vergi ödeyip sizin vergi ödememenizin gerekçesi ne?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Efendim, sonuçta biz halka açık olan bir bankayız. Halka açık bir banka olduğumuz için... Onların tamamı kamuya ait yani biz, burada, vergi ödemediğimiz takdirde, özellikle halka da bir nevi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hesap verme.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – ...imtiyaz vermiş olacağız. Böyle bir imtiyaza gerek yok. Sonuçta Türkiye Cumhuriyeti Maliyesine giden bir vergi. O yüzden, biz para kazandığımız sürece, kâr elde ettiğimiz sürece bunu Maliyemize vermekten imtina etmiyoruz. Karşılıklar tarafı, Karşılıklar Kararnamesi'nde de diğer kalkınma kuruluşları, diğer bankalar nasıl karşılık ayırıyorsa bizler de sonuçta karşılık ayıralım ve uluslararası standartlarda hesap verelim. Çünkü ben günün sonunda sadece Türkiye'den finansman sağlamıyorum, özellikle yurt dışından finansman sağlıyorum. Yurt dışından finansman sağladığım zaman da böyle bir denetleme ve düzenleyici kuruluşa tabi olmak bizim için iyi bir şey. Disipline olmuş olan bir sektör malumunuz bankacılık, biz de disipline olmuş olan bir kurum olarak onlara karşı hesap vermekte, onlara karşı raporlamada, uluslararası muhasebe standartlarına göre raporlama vermekten hiçbir şekilde imtina etmiyoruz. Bu konuda da herhangi bir imtiyaz talebimiz bulunmamaktadır.

Diğer konuya izninizle geleyim; malumunuz, bizler hakikaten yabancı para cinsinden genelde ucuz borçlanma temin edebiliyoruz yurt dışı kalkınma kuruluşlarından ve ucuz borçlanınca da bunu genelde yabancı para cinsinden aldığımız zaman -euro, dolar- bunu tabii ki "hedge" edip yani bir şekilde riskini yöneterek TL'ye dönebiliriz. Böyle risk mekanizmaları zaman zaman ülkemizde nispeten ucuza da yapıldığı dönemler oldu, pahalıya yapıldığı dönemler de olabiliyor. Dolayısıyla biz bunu yapmaktansa özellikle euro ve dolar cinsinden para kazanan şirketlere -kanunun bize vermiş olduğu böyle bir hak var- yabancı para cinsinden kredi kullanıyoruz yani firma euro ve dolar kazanıyorsa; euro, dolar riskine matufsa -matuf olabilir- yani eğer euro, dolar cinsinde para kazanmıyorsa sizin ona euro ve dolar cinsinden para vermeniz aslında hakikaten çok riskli bir konu. Dolayısıyla biz de bankada risk ve getiri üzerine ihtisaslaşmış olan... Bu konuda -malum, hepimiz bankacı olduğumuz için- dolayısıyla bu analizi yapıp buna göre krediyi kullanıyoruz. Dolayısıyla, burada bu tip türev ürünlerle bu riski biz kendi bünyemizde bertaraf edip TL verebiliriz; bu, nispeten pahalı olur yani "swap" maliyetlerinin çok yüksek olduğu dönemlerde çok pahalı olur; dolayısıyla, biz bu krediyi normalde satamayız. Halbuki yabancı para cinsinden, euro ve dolar kazanan şirketlerimiz, ihracatçı şirketlerimiz olsun, enerji şirketlerinde... Sonuçta YEKTEM, malumunuz, daha önce yabancı para cinsinden bir fiyatlamayla enerji fiyatları...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Turizm olabilir.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Turizm olabilir, aynen; Sayın Başkanım. Bu tip şirketlere biz yabancı para cinsinden kredi vermekten imtina etmiyoruz. Yeter ki aktif tarafında yani bilançosunun aktifinde hakikaten yabancı para cinsinden aktifler varsa, bu tip şekilde getiri sağlayabiliyorsa pasifinde de bu tip bir maliyeti üstlenebilir firmalar. Emin olun, biz, bu konuda yatırımcılarımızın müdebbir olduklarına ve yetenekli olduklarına inanıyoruz. O tip bir şeyde o tip firmaları seçme konusunda da böyle bir görevimiz olması gerekiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Halka açıklık oranınız nedir?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Bizim halka açıklık oranımız; yüzde 99,08 oranında Türkiye Cumhuriyeti Hazinesine ait; 0,92’si ise halkın elinde. Biz, 100 milyon euro Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından kredi kullandırımını tamamladık. Hangi kredileri verdiğimizizi size yazılı olarak arz edeceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani siz bankanın...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, lütfen ama karşılıklı...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tartışma ortamı yok yani akışın içinde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama siz sorularınız için daha önceden hazırlık yapan, dersini iyi çalışan, öncesinden çalışan, buraya geldiğinde de soruları derli toplu soran bir üyemiz olarak böyle karşılıklı soru-cevap yaptığınızda Sayın Genel Müdürümüzün de insicamını bozuyorsunuz, toplantının da.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama arkadaşlar hiç teşekkür etmedi, o zamanı kullanıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Nasıl yani? Belki ben teşekkür edeceğim, daha ben sözümü söylemedim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz girmesiniz belki sorduğum sorunun yanıtı on saniye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama siz sürekli girdiğiniz için ben de girmek zorunda kalıyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şirketin en büyük idare amiri Hazine ve Maliye Bakanı olarak görünüyor. Dolayısıyla, bu da hisse senedinin artması ve düşmesine doğrudan siyasi manipülasyon ihtimalini ortaya koyuyor. Biz, Genel Müdür olarak sizinle konuşuyoruz ama aynı zamanda Hazine ve Maliye Bakanı veya Bakanlık yetkilisinin de burada olup aynı şekilde siyasi sorumluluk veya mali sorumluluk hakkında KİT Komisyonuna bilgi vermesi lazım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Malumunuz, bankanın yüzde 0,92’si, yüzde 1’in bile altında olan bir hisse senedi borsada şu anda işlem görüyor. Dolayısıyla, bu hisse senedinin mevcut fiyat yükselmesi konusunda -geçmişte de bununla ilgili şey yaptık ama- çok sığ bir hisse senedi. Dolayısıyla, çok sığ bir hisse senedi olduğu için bu tip fiyat hareketlerine maruz kalabiliyor. Bizler yapmış olduğumuz her tür kredi görüşmemizi, her tür plasmanlarımızı, bize özellikle verilen görevlerin hepsini çok şeffaf bir şekilde açıklıyoruz, Kamuyu Aydınlatma Platformu’nda açıklıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bankanın borsada ne işi var?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Efendim, borsanın geçmişine baktığınız zaman, zamanında halka açılmış, halka açıldıktan sonra yaklaşık yüzde 10’una yakını halka açılmış, daha sonra sermaye artırımlarında hep hazinemiz sermaye artırımlarına katılmış dolayısıyla halk katılmamış, halk katılmayınca da likiditesi düşmüş. Şu anda ise borsanın yeni almış olduğu kararla Piyasa Öncesi İşlem Platformu’na dâhil olduk, PÖİP’e dâhil olduk. PÖİP’e dâhil olunca bazı kısıtlamalara maruz kalıyoruz normalde. Bu konuda size yazılı olarak detaylı bir bilgi verebiliriz ama şöyle: Biz işlem kısıtlamalarına dâhil ettik, sonuçta likiditesi düşük olan kâğıtlara “Siz Piyasa Öncesi İşlem Platformu’nda işlem göreceksiniz.” diyor. Dolayısıyla, hisselerin de son üç aydaki düşüşünü bununla bağdaştırmıyoruz ama sonuçta böyle bir şey. Bizim görevimiz,

özellikle yönetim olarak, sizin bize vermiş olduğunuz öz sermaye kârlılığını diğer bankalardan -sadece kamu bankalardan değil- daha yüksek değerle getiri sağlayabiliyor muyuz, kâr sağlayabiliyor muyuz, aynı zamanda sadece kalkınma bankası olduğumuz için de ülkenin kalkınmasına katma değer sağlayabiliyor muyuz, sağlayamıyor muyuz; bunlar bizim için önemli hedef. İki hedefimiz var: Bir, kâr; iki, hacim. Dolayısıyla, hacmi yaparken de çevre ve sosyal şeylerden ödün vermemiz gerekir, sonuçta bir kalkınma kuruluşuyuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Halka arzı genişletmeyi engelleyen bir kısıtlama var mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, karşılıklı bu şekilde konuşarak finansal okuryazarlığınızı ve finansal bilginizi artırma adına gayretleriniz var ama burası...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, hiç öyle değil. Gelmek istediğim bir nokta var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen...

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayın Başkanım, izninizle, ben yirmi beş yıllık yatırım bankacısıyım; yönetim bu konuda söz sahibi olamaz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, bir saniye.

Bir gün Sayın Yavuzylmaz'ı Genel Müdürlüğe davet edin, yemeğe davet edin; Kalkınma Bankasıyla ilgili, yaptığınız işlerle ilgili detaylı olarak karşılıklı böyle...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vatandaşlarımız tutanaklardan doğru bilgiye ulaşsın diye soruyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Zaten yazılı...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burası şu anda bütün vatandaşlarımıza, kamuya, halkın erişimine açık. Yani o yüzde 1'in altındaki halka arz oranı yüzde 10 olabilir mi?

METİN GÖNDOĞDU (Ordu) – Yazılı versin, daha iyi.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Yüzde 100'ü de olabilir, bunun kararını yönetim olarak bizler veremeyiz; bunun kararını verecek olan merci, hissedarlarımızdır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ediyoruz.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Son zamanlarda hidroelektrik santralleri finanse ettiğimizle ilgili bir soru geldi, onu da arz edeyim Sayın Başkanım.

Bizler, özellikle son iki yılda rüzgâr ve güneşe yönelik finansmanı yoğunlaştırdık. Özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarını finanse ederken de bizim kaynaklarımızın tamamı uluslararası kalkınma kuruluşlarından temin edilen kaynaklarla finanse ediliyor. Dolayısıyla, onların bize dikte ettirmiş olduğu çevresel ve sosyal politikalar var. Her bir projemizin muhakkak çevresel raporu olmadan, çevresel raporu tamamlanmadan kullandırım yapılmıyor. Dolayısıyla, çevreye bu anlamda çok dikkat ediyoruz. Sonuçta sürdürülebilirlik bizim için çok önemli bir hedef, sürdürülebilir kalkınma doğrultusunda bu konuda öncü bir bankayız. Şu anda kendimizi kısıtlayan vermiş olduğumuz sözler

var, taahhütler var; bu taahhütlerin dışına çıkamayız, dışına çıkarsak bu tip kaynak kuruluşlarından para bulamayız, dolayısıyla, ülkemize bu kaynakları getiremeyiz. O yüzden de yenilenebilir enerjiye, geçmişte olduğu gibi, ileride de finansman sağlayabiliriz ama burada jeotermale de finansman sağladık, rüzgâra da sağladık, güneşe de sağladık, biyogaza da sağladık, hidroelektrik santraline de sağladık, son iki senede ağırlıklı olarak güneş ile rüzgârı sağladık çünkü önemli olan buradaki dağılımı homojen yapmak, dağınık yapmak. Sonuçta, riskleri bir şekilde dağıtmak bizim görevimiz.

Özellikle Sayın Peköz'ün, Sayın Vekilimin sorularına yazılı cevap vereceğiz; çok detaylı sorular sordular, sağ olsunlar. Ben de daha iyi aydınlatmak adına bunların hepsine yazılı olarak cevap vermiş olacağım. O yüzden, hepsini not aldık. Dolayısıyla, hepsini sizlere ileticeğim.

İzninizle, lojmanlarla ilgili konuyu da arz edeyim. Malumunuz, Bankamızın Ankara'da lojmanları vardı. Ankara'daki lojmanların tamamını geçen sene -gayrimenkul fiyatlarının da yükselmesiyle beraber- ihaleyle sattık. Dolayısıyla, sadece bir tane yerimiz kaldı, bütün hepsini sattık. Şu anda çalışanlarımıza lojman tahsis etmiyoruz, ileride de öyle bir planımız yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Lojman kir alıyor musunuz?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Hayır, kiralıyoruz.

Sayın Karakaya'nın sorusunu da izninizle burada cevaplamak istiyorum. Biz, kalkınma bankacılığına ilaveten yatırım bankacılığını -kanun değişikliği sonrası- iş kolu olarak tanımladık ve bu anlamda “akıl verme” kısmını yani danışmanlık yaparak özellikle... Örneğin, Türkiye Varlık Fonuna sigorta işleminde danışmanlık yaptık, şu anda Özelleştirme İdaresine hidroelektrik santrallerinin satışında danışmanlık yapıyoruz, marinaların özelleşmesine danışmanlık yapıyoruz. Ayrıca, özel bir şirketin güneş santralinin satışında yine danışmanlık yaptık; dolayısıyla, komisyon geliri elde ettik. Burada, finansal yapılandırma danışmanlığı yaptık 3 tane şirketimize, buradan da gelir ettik. Dolayısıyla, yatırım bankacılığı bizim ana iş kollarımızdan bir tanesi. Dolayısıyla, akıl verme tarafından fizibilite yapmaktan tutun da sadece... Fizibilite yapmak sonuçta, o da bir iş kolumuz, o da bir alanımız ama önceliğimiz özellikle hem sermaye piyasalarında yeni ürün geliştirip sermaye piyasalarına sunmak hem de şirket birleşme, devralma konusunda aktif rol almak. Kamunun yatırım bankası olmak gibi bir hedefimiz var. Burada, kamunun, özellikle Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıfbankın aracı kurumlarının dağıtım ağını kullanarak... Bizler sonuçta ürünü tasarlayıp bu şekilde müşteriye ürünü hazırlayıp daha sonra onların dağıtım ağıyla da satmayı hedefliyoruz. Bu konuda bir şeyimizi var.

Gelelim, yabancı para cinsinden türev “swap” konusuna. Burada, mevzuatta herhangi bir kısıtlım yok; kanunen, mevzuat gereği herhangi bir kısıtlım yok. Dolayısıyla, bunu yapabiliriz fakat bu biraz maliyetli olacağı için de sonuçta, yabancı para cinsinden aldığımız kredinin hepsini yabancı para cinsinden veriyoruz. Herhangi bir şekilde kur riski almıyoruz, vade riski almıyoruz. Dolayısıyla, Bankamızın aktiflerinin de yaklaşık yüzde 80'i kredilerden oluşuyor; bu, sektörün ortalamasının üstünde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, bu kadar mı?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Başkanım, diğer bütün hepsine yazılı cevap vereceğiz. Dolayısıyla, benim bilerek atladıklarım, söylemediklerim var, onların hepsini yazılı olarak sizlere arz edeceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, ben küçük bir soru ilave etmek istiyorum konuyla alakalı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, çok kısa mı diyorsunuz?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet, evet, 1-2 tane soru.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir sonrakinde de gireriz çünkü Genel Müdürümüz tekrar gelecek yani ekip burada.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, problem yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.’nin 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce, 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 29/8/2018 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2017 bilançosu ve 164.644.000 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 27/5/2019 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 244.787.000 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerim; bizler de çok teşekkür ediyoruz sizlerin değerli yorumlarınız ve katkılarınız için.

Bütün sorularınızı yazılı olarak cevaplayacağız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, biz de teşekkür ediyoruz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum Sayın Genel Müdürüm.

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin 2017 ve 2018 yılları bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Toplantımıza yeni katılanlar kendilerini bir tanıtsınlar.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, sunum için söz sizde.

Buyurun.

2.- Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI A.Ş. GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – Sayın Komisyon Başkanımız, değerli üyeler, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tasfiye Halinde Menkul Kıymetler AŞ, 1997 yılında kurulmuş, 2009 yılına kadar -on üç yıl süreyle- sermaye piyasalarında faaliyet göstermiştir fakat o günün koşullarında Yönetim Kurulu 2009 sonu itibarıyla bu faaliyetlerini bir yıl süreyle geçici olarak durdurma kararı almış, bu kararına ilişkin olarak da SPK'ye müracaat edip bu karara ilişkin bir izin başvurusu yapmıştır. SPK de bu durdurma kararını onaylamış ve bir yıllık bir süre vermiş; “Bu bir yıl içerisinde tekrar faaliyete başlayabilirsiniz, yeni bir kuruluş kurabilirsiniz ya da bir aksiyon almazsanız ben de sizin izin belgelerinizi iptal ederim.” şeklinde bir karar almış. SPK'nin bu kararı üzerine şirketimizin Yönetim Kurulu alım-satım aracılığı yetki belgesi ve türev araçlarının alım-satımına ilişkin yetki belgesini ihale usulüyle satışa çıkarmış, o günün koşullarında en yüksek fiyatı veren şirkete satmış ve tasfiye sürecini başlatmak için ilgili adımlarını atmıştır. SPK 2011 yılı sonunda bunu onaylamış, 2012 yılında da genel kurulunu yapıp tasfiye kararını almış.

Sayın Başkan, sayın üyeler; şirketimiz tasfiye süreciyle ilgili de aslında bütün işlemlerini yapmış durumda; nakde geçmiş, alması gereken tedbirleri almış. Şu anda geldiğimiz noktada, biz tasfiyeye, hazır bir durumda bekliyoruz ancak 4 tane davamız var. Bunların 2 tanesi şirketin o günün koşullarındaki müşterisinin açmış olduğu davalar. 1 tanesi, bizim bu Tazmin Fonu'na verdiğimiz bir mektubumuz vardı, bugünün parasıyla 2 bin liralık bir mektup, onun hükümsüz olması davası; çok yeni bir gelişme, mahkeme onun kesin olarak hükümsüzlüğüne karar verdi; dolayısıyla, bir davamız bitmiş oldu. Kesin karar için talepte bulunduk, geldiği noktada biz davamızı sonlandıracağız ve bir davamız azalmış olacak.

2017 yılında bizim sermayemiz 5 milyon TL, 2017 yılı itibarıyla öz kaynaklarımız 8,6 milyon TL ve 696 bin TL net kârımız var. 2018 yılı itibarıyla, öz kaynaklarımız 9,7 milyon TL'ye ulaştı; kârımız 1,1 milyon. 2019 yılı itibarıyla, 11 milyon öz kaynağımız var; 1,3 milyon o yıl itibarıyla net kârımız. 2020 yılında ise 11,9 milyon öz kaynak ve 867 bin TL net kârla kapatmış durumdayız. Nakit bir durumdayız, mahkeme sonuçlanıp biter bitmez de tasfiyemizi sonlandıracağız.

Saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2018 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2017 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1- 2017 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerinin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – 2017 yılı Sayıştay Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilere uyacağız efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle, 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2018 yılının önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz. Kurumun 2018 yılına ait 1 no.lu genel önerisini okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1- 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – 2018 yılı Sayıştay Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerileri yerine getireceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimize sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Değerli Başkanım, Kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Önce, menkul değerlerden gitmek istiyorum. 2017 yılında 695 bin lira, 2018’de 1 milyon 142 bin lira, 2019’da 1 milyon 308 bin, 2020’de de 800 küsur bin lira kâr rakamı beyan etmişsiniz. 3 de çalışanınız var. Hangi faaliyetinizden dolayı bu kârı elde ediyorsunuz? Yani, kasanızda nakit para var; bunu değerlendirerek mi? Herhangi bir faaliyetiniz olmadığına göre... 3 personeliniz var.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – Bankadaki mevduat.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bunun kaynağı nedir? Hangi faaliyetinizden mi veya nakitlerinizin değerlendirilmesinden mi kaynaklanıyor? Tabii, aynı yönetim kurulu olduğu için söylüyorum; daha çok kalkınmayla ilgili -anladığım kadarıyla- önemli oranda enerji projelerine destekliyorsunuz veyahut da bu dağılım var mı? Yani, kullandığımız kredilerin ne kadarını enerji alanında ne kadarını diğer yatırım araçlarında kullandınız, böyle bir oransal çalışmanız var mı? Tabii, hep kullandığımız kredileri yurt içi, yurt dışı finans kuruluşlarından elde ettiğinizi ifade ettiniz. Herhâlde bunların teminatı olarak yenilenebilir enerji kaynakları olsun veya diğer şirketlere sağladığınız kredilerle ilgili, mesela orada alım garantisini esas alıp enerji alım garantisini yeterli gördünüz mü? Onun dışında, ilave teminatlar istediniz mi veyahut da toplam yatırım maliyetinin -enerji sektörü veya diğer sektörler de olabilir- ne kadarını finanse ediyorsunuz, ne kadarını kredilendiriyorsunuz, ne kadar öz kaynak alıyorsunuz daha doğrusu? Bizim farklı alanlarımız da var aynı zamanda “Akıl paylaşımında bulunuyoruz.” diyorsunuz, değerlendirmelerimiz var. Aslında, bu kısmı benim çok önem verdiğim, ilgimi çeken kısım daha doğrusu. Çünkü bu konularla ilgili özellikle uluslararası arenadan kredi temini konusunda yatırımcılar ciddi sorunlar yaşıyorlar. Bu manada, özellikle fizibilite hazırlanması veyahut bununla ilgili çalışmalarınızın olduğunu söylüyorsunuz, bununla ilgili bir rakam var mı? Yani, özel sektöre

de bu hizmeti verdiğinizi söylüyorsunuz benim anladığım kadarıyla, dinlediğim kadarıyla. Yani, bu konuyla ilgili yeterli uzmanlarınız da var demektir. Bunun aslında bir adım ötesi, sizin öngörülerinizle oluşturduğunuz bir yapı var mı? Ne demek istiyorum yani, şu alanlara -siz uluslararası arenayı gözlemlediğinizi göre- sadece mevcudu değerlendirmek...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Buyurun Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Mikrofona biraz yanaşırsanız, biz de duyalım değerli görüşlerinizi.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Estağfurullah.

Yani bu değerlendirmelerinizi... Mevcudu değerlendiriyorsunuz, bunun paralelinde sizin öngörüleriniz var mı? Uluslararası arenada ya şu, şu, şu alanlarda da yatırım yapılabilir. gibi bu 4'üncü yol, 5'inci yol, böyle bir çalışmanız var mı? Önemli bir kurum özellikle bu kalkınma politikaları açısından sizin bu söylediklerinizin hemen sağında ve solunda istihdam var, bu da Türkiye'nin en önemli problemlerinden biri. Mesela, istihdama katkısı; öyle bir öngörünüz var mı? Şu alanda yatırım yaparsanız şu kadar eleman istihdam edersiniz gibi. Mesela, bunların bir maliyetleri var mı? madem bu kadar fizibilitelele çalışıyorsunuz, ne bileyim işte, sanayi ile ilgili bir yatırım yaparsanız 1 kişiye düşen rakam (x)'tir ama yazılımla ilgili bir istihdam yaparsanız 1 kişinin karşılığı (y) rakamla bir yatırım yapabilirsiniz gibi... Bu tür çalışmalarınız var mı? Özellikle teknik eleman alımı konusu da herhâlde önemli ve burada sizin bütün bu fizibilitelele yapabilmemiz için bol miktarda inşaat mühendisine, makine mühendisine yani teknik elemanlara ihtiyacınız var demektir. Bu manada, şu an grubunuzda ne kadar elektrik, makine veyahut da endüstri veya gıda -çünkü her alan sizde, alan konusu serbest- ne kadar teknik eleman istihdam ediyorsunuz ve bundan sonra da bir projeksiyonunuz var mı? Yani, 2022 hedefi, 2023 hedefi, 2024 hedefi gibi herkesin 5'er yıllık, 50'şer yıllık planları var. Kalkınma Bankasının -siz zaten devletsiniz mesela 2025, 2030, 2035 gibi hedefleri var mı? Bütün bu projeksiyonu gerçekleştirmek için Biz bize yeteriz, hiçbir desteğe ihtiyacımız yok mu diyorsunuz? Yoksa KİT Komisyonuna biraz daha bizim önümüze açın, alanımızı genişletin, biz biraz daha... Ciddi de bir tecrübeniz var, uzun yıllardır da aynı kurumdasınız, aynı sektörden geliyorsunuz. Aslında, burada mevcudu anlatırken onun devamında projeksiyonların gerçekleşmesine yönelik taleplerinizde olabilir. Bu tür talepleriniz var mı?

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Evet, yanıt için sözü size veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – Sayın Başkanım, bizim tasfiye hâlinde olduğumuz için tüm her şeyimiz nakit. Nakitteyiz, bu parayla, nakitlerimizi değerlendirerek elde ettiğimiz bir kârımız var. Aslında 3 kişi çalışmamız değil, muhasebecimiz, zorunlu olarak hizmet satın aldığımız şeyler. Nakit üzerinden, nakit değerlendirdiğimiz, mevduat olarak değerlendirdiğimiz paralar üzerinden aldığımız kâr çünkü hiçbir faaliyet yok. Zaten tasfiye hâlinde Menkul Kıymetler faaliyet alanı da menkul kıymet alım, satım ve aracılık işlemleri idi faaliyet yaparken ama faaliyet iznini 2009 sonu itibarıyla durdurdu, 2013'te tasfiyeye geçti, tasfiyeyle birlikte de likite döndü. O süreçte, zaten likidasyon sağlandı. Şu anda, tamamen davalarımız bittiği anda da biz bu tasfiyeyi sonlandıracağız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Tasfiye Halinde Kalkınma ve Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2017 ve 2018 hesap dönemleri için sonuç bölümünden ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 11/4/2018 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2017 yılı bilançosu ve 695.578,17 TL kârla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerimize sunulmuştur.

Şimdi, 2018 yılının sonuçlarını okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 17/7/2019 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 1 milyon 142.739,7 TL dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Katılımcılara teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yılları bilanço ve bütçe hesaplarının görüşmelerine devam edeceğiz.

Sayın Genel Müdürüm, bankada şu anda 3 bayan genel müdür yardımcısı mı var?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – 4 kişi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 4 kişi mi? Evet, keşke, Atıla Bey burada olsaydı. Atıla Sertel Bey, zaman zaman eleştiriyordu bu konuda, bugün, keşke burada olsaydı.

Değerli Komisyon üyeleri; toplantımıza Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine devam ediyoruz.

Toplantımıza yeni katılan arkadaşlar kendilerini tanıtırlar.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun söz sizde.

3.- Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Sayın Başkan, Kit Komisyonunun sayın üyeleri, değerli kamu temsilcileri; Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ adına saygılarımı sunuyorum.

Arıcak AŞ 1987 yılında İstanbul'da Arıcak ailesi tarafından kurulmuş, Kalkınma Bankasından kullandığı kredilerle Mayıs 1989'da işletmeye açılmıştır. Şirketimiz ortağı tarafından 15/2/1990 tarihinde finansman ihtiyacının karşılanması için Kalkınma Bankasından kredi ilişkisinin yanı sıra sermayeye de iştirak etmesi talep edilmiştir. Banka bu suretle sermaye payını ödemek koşuluyla şirketin yüzde 51,02'sini ailenin onayıyla iştirak etmiştir. Bu tarihten itibaren iştirak ve kredi ilişkisi başlamıştır. Şirket 1999 tarihinde kredi borçlarını ödememeye başlamış, 5/8/1999 tarihinde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası kredi alacağının tahsili için yasal takip sürecini başlatmıştır. Kanuni takip sürecinde 2012 yılında bankanın verdiği kredi borçları kesinleşmiş, daha sonra alacaklı banka Ankara

12. İcra Müdürlüğü dosyasıyla gayrimenkulün icraen satışını talep etmiş, otel ve arsası için 15 milyon 500 bin TL kıymet takdiriyle satış talep edilmiş. 17/2/2017 tarihinde yapılan 1'inci satışta 12 milyon 400 bedelle banka alacağına mahsuben otel satın alınmıştır.

Şirketimizin tek varlığı olan gayrimenkulün satışından sonra şirketimiz genel kurulu 30/5/2019 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında şirketin borca batıklık durumunu görüşmüş, alınacak bir tedbir ve iyileştirici önlem de tespit edilemediğinden, toplantı sonrasında da lehe yeni bir gelişme olmadığından şirketimizin aktif varlıklarının çok üzerinde olan borçlarımızı ödeyemez duruma düştüğünden bütün alacaklılara eşit davranılmasını sağlayabilmek amacıyla Sayıştayın ve Komisyonun da önerilerini dikkate alarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesi 3'üncü bendi uyarınca şirketimizin borca batıklık durumu bildirimi ve mahkemece tespitiyle şirketimizin iflasına karar verilmesinin talep ve dava edilmesine karar verilmiştir. 19/9/2019 tarihinde merkezimizin bulunduğu Asliye Ticaret Mahkemesinde dava açılmıştır, dava süreci devam etmektedir.

Saygılarımızla arz ederiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı alt komisyon raporunda 1 öneri bulunmaktadır.

2018 yılı alt komisyon raporunda da öneri bulunmamaktadır.

Şimdi 2017'nin 1 no.lu gelen önerisini okutuyorum.

Buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1 -

2017 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun:

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – 2017 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle, 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Söz alacaktım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz geneli üzerinde mi söz alacaksınız bu bölümde?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yok bu bölümde, 2017.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, geneli üzerinde vereyim söz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama sonra süre sınırlaması yapıyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, sen hem burada on dakika hem orada on dakika mı konuşmak istiyorsun?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, öyle bir gayem yok, mevzu derdimizi anlatmak.

TAMER DAĞLI (Adana) – Deniz Bey, biz oylamaya gidelim o zaman?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Siz oylamaya gidin hakikaten Meclis çalışsın yani siz oylamaya gidin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Arıcak’la ilgili konu.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sen on dakikayı kullan.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Peki. İlk kez konuş diye bir şey var.

Teşekkür ediyorum yani gerçekten.

Şimdi, Arıcak’la ilgili konuyu çok özet hâle getirelim, konu netleşsin. Şimdi ortada bir otel var, Fethiye’de bir otel var. Bu: “9.019 metrekaare alan, 10.812 metrekaare kapalı alana sahip 157 oda, 314 yataklı otel.” diyor. Herhâlde bu oda sayıları bir değişkenlik gösteriyordu.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – 145 ile 155 arasında değişiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, 145’le 155 arasında odalar değişiyor. “Fethiye ilçe merkezine 6 kilometre, Ölüdeniz’e 20 kilometre, Göcek’e 25 kilometre, Dalaman Hava Limanı’na 43 kilometre de 9.019 metrekaare yüzölçümlü arsa üzerine konumlandır. 10.812 metrekaare kapalı alanı bulunan otel 1989 yılında yapılmış olup Çalış Plajı’na 250 metre mesafededir.” Buradan anlıyoruz ki bu otel çok değerli bir otel, çok kıymetli bir otelden bahsediyoruz. Oteli kaldırım arsası da çok kıymetli. Durum bu şimdi öncelikle.

Sonra borca bakalım. Bir firma o dönem Turizm Bankasından bir kredi kullanıyor ve kredinin karşılığında da o banka -kısa, özet olarak söylüyorum- bir şekilde bu otelin yüzde 51’ine hâkim hâle geliyor ve neticesinde 976 bin liralık borç 2007 yılında dolar kuru üzerinden bir hesaplama yaptım 1 dolar 1,3078 TL yani o günkü borç 746.291,48 dolar; 23 Haziran 2021, 1 dolar 8,62 TL, dolar kuru üzerinden bugünkü o ödenmeyen borç 6 milyon 433.032,55 TL. Çok özetleyerek gidiyorum çünkü Sayıştay, raporunda bir değerlendirme yapmış, kurumun değerlendirmesi var, ilgili ailenin değerlendirmesi var, ben bu konuya objektif bir yaklaşım sergilemeye çalışıyorum. Şimdi, buradaki durum bu yani ilgili şirket kredi kullanıyor, kredi karşılığında da bir sözleşme imzalıyor, her nasıl oluyorsa hem krediyi geri ödemek durumunda aynı zamanda da yüzde 51’ini veriyor. Bakın, yüzde 51’lik hisse ipotek değil, bir: Yüzde 51’lik hisse devredilmiş durumda, dolayısıyla da Yönetim Kurulunun üstünlüğü ve karar alma kabiliyeti de bankaya geçmiş oluyor. Bununla ilgili sorularım olacak ama şimdi, şu çarpıklığı ortaya koymakta fayda var: Bir yanda, bugün itibarıyla, 6 milyon 433 bin liralık dolar kuru üzerinden güncelleme yaparak getirdiğim borç, üzerine faiz koymuyorum, orada zaten bankaların insan haklarına aykırı bir faiz uygulaması var, bu yönü itibarıyla, maalesef böyle tefecilere rahmet okutan durumlar da gerçekleşiyor, bizim gibi döviz kuru veya bu tip faizlerin böyle yükselip, alçaldığı, dalgalanmaların olduğu... Sanki bir kere yükseldiğinde vatandaşlara o dalga bir kere vuruyormuş gibi algılandığı, hâlbuki borcun taşındığı sürenin içindeki her bir iniş, çıkışın ayrı ayrı darbe vurduğu bir durum. Şimdi, durum bu: Ne kadar? 6 milyon 433 bin lira. Cennet gibi bir yerde arsa ve üzerinde de bir otel; ister son hâli hazır olsun, şimdi anahtarını çevirin girin, kiralayın, para kazanın, işletin veya isterse içi harabe olsun, öyle bir durum. Şimdi, bakın, elimde ne var, elimde bir de Doğan Medya’nın satış bilgileri var. Ne bu? Kamuyu Aydınlatma Platformu. Şimdi, biz, burada, KİT Komisyonu olarak Arıcak’ı konuşuyoruz, 6 milyon 433 bin liralık borcun üzerine konuşuyoruz. Evet, Doğan Grubu, Yönetim Kurulu kararı alıyor, 6 Nisan 2018’de ve Demirören Medya Yatırımları Ticaret Anonim Şirketiyle yapılan pazarlık neticesinde -bakın burada- bütün o medya grubunun Demirören Grubuna satışının yapıldığı tutarlar var, hepsi. Ne kadar? “Toplam 916 milyon Amerikan doları satış bedeli üzerinden nakden ve peşin olarak satılmasına karar verilir.” 916 milyon dolar, bunun 750 milyon doları -altını çizerek söylüyorum Amerikan doları- kredi olarak veriliyor, kim tarafından? Ziraat Bankası. Şimdi, Ziraat Bankası böyle bir uygulama yapıyor. Krediyi ne olduğu belli değil, kredinin dönüşü belli değil, 1 taksitinin ödenip ödenmediği belli değil, ödeme süresinin uzatılıp uzatılmadığı belli değil, tekrar yapılandırma yapıp

yapılmadığı belli değil, tam o borçla birlikte hiç ödemeyip de onun da bir başka şirkete devir yapıp yapmayacağı belli değil, hiçbir şey belli değil. Milli Piyango da böyle devredildi, Şans Oyunları da, onlarla ilgili de 1 Ağustos 2020’de Şans Oyunları devredildi, o günden bugüne Demirören Grubunun ödediği 1 taksit var mı? Belli değil, bir de biz sorumluyuz KİT Komisyonu olarak, biz denetliyoruz, o bilgiyi bir türlü alamıyoruz, o da belli değil, ne yapıldığı da belli değil, durum bu. Şimdi de 6 milyon 433 bin liralık bir otele -ben bunu söyleyeyim- çökme hikâyesi, öyle duruyor, ne dersiniz deyin. Şimdi, bakalım, burada karşılıklı olarak yapılan milyon tane yanlış vardır, onları söylemiyorum ama şöyle bir durum var: Bir banka kredi kullandırırken bir şekilde kredinin geri ödenmesi amacıyla bir kredi tahsis eder, üzerine de bir faiz oranı koyar, o faiz oranına razıdır, razı olması gerekir ancak burada gelişen süreç içinde razı olmadığını görüyoruz yani birileri oteli çok beğenmiş ve demiş ki: Hazır böyle de bir durum geliyor; arada tabii dava süreçleri, açılıyor, kapanıyor, vazgeçiliyor, bir şeyler yapılıyor... Buradaki oteli bir şekilde bankanın mülkiyetine, tabii, bankadan doğru da, bu ihtilaflar durumlar neticesinde icraya gideceği açık. Yani şu dosyayı bence hukuk fakültelerine vermeleri gerekli, hukuk fakültesindeki öğrenciler bitirme tezini buradan verebilirler. Şimdi, bakıyoruz, neticesinde, icra süreci başlıyor, icra bedelleri de burada Sayıştay raporunda geçiyor, yine en yüksek teklifi Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ veriyor, bakın ne kadar enteresan, şu kısmı çok enteresan: 2 Kasım 2016 tarihinde yapılan KİT Komisyonu toplantısında Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Metin Çınar ne diyor? Diyor ki: “Biz, burada şirketi temsilen bulunuyoruz ama hepimiz Kalkınma Bankası mensubuyuz.” Siz icra gönderiyorsunuz, hem siz gönderiyorsunuz hem icrayı alıyorsunuz, almıyorsunuz yani 3 tane taraf olması gerekirken 2 taraf var, bu acayip bir şey, hakem de sizsiniz, takımlardan biri de sizin takım, böyle bir durum, ortada tabii ne maç kalır ne bir şey kalır. Diyor ki: “Bugün itibarıyla ilgili satış kaldırıldı, hacizli satış takibi, ipotek satışı ret olundu; eğer gerçekleşirse banka borcuna mahsuben icraya girip satıştan oteli Kalkınma Bankası alacak, biz oteli devredeceğiz.” Yani bu kadar kıymetli bir oteli işletip de... Şimdi ben, 6 milyon lira para, 3 milyon lira tadilat, siz çarpın onu 2’yle, 3’le, çok önemli değil. Bu kadar değerli bir arazinin üzerindeki arsa ve otelden bahsediyoruz. Aynı zamanda da o borcu üzerine koyduğunuz zaman müthiş derecede bunun geri dönüşü çok kolay olabileceksen yıllardır bu sağlanamamış; kiraya verilmiş, kiraya veren de banka, tahsil edemeyen de banka, kirayı ödeyemeyenler hâlinde memnun belli ki ama bu otelin bütünüyle alınması konusunda da bir imkân sağlamış bankaya. Arada şöyle davalar var, gerçekten ben şaşkınlık içerisinde kalıyorum- aynı zamanda da sermaye artışı girişimleri yapılmış bu süreçlerin içinde. Şimdi, ben banka, tarafıyla, özellikle o boyuttan söylüyorum; yüzde 51’ne banka sahip, yüzde 49’una ilgili aile sahip, öyle bir anda öyle bir sermaye artışı gerçekleştiriliyor ki zaten bunu gerçekleştiren de yüzde 51 çoğunluğa sahip olanlar, yönetim, o da bankanın, sermayeyi öyle bir artırıyor ki sermayedeki payı yüzde 51’den yüzde 99’a, diğer ortağın yüzde 49’luk hissesi yüzde 1’e düşüyor. Ya, bu nasıl bir şey? Nasıl bir şey ya! Bunun aynısı banka yöneticilerinin kendilerine bir şekilde yapılırsa isyan ederle ya. Yani burada bir tane yol var, çok net görünen bir yol var. Arsa değer kaybediyor mu? Değer kaybetmiyor değil mi; aksine, arsa değer kazanıyor. O bölgedeki arsa dolardan, avrodan, altından daha fazla değer kazanıyor, öyle bir arsadan bahsediyoruz, hep değer kazanıyor. Otelin oradaki binasını kullanırsınız, kullanmazsınız, belirli bir para verilir kiracısına, yatırımcısına, geri ödemesiz dönem oluşturulur, orada tadilatını yapar işletmeye sokar, bir şekilde süreç yönetilir hizmete girer, otelden de istifade edersiniz, isterseniz de etmeyin, arsa başlı başına önemli. Şimdi, dönüyoruz diğer tarafa, tüm bu yolları seçmek yerine ve mantıklı bir uzlaşa yapmak yerine yani daha doğrusu oteli faal hâle getirip yüzde 51, yüzde 49’luk faaliyetle birlikte, hele hele bizim ülkemizde böyle fırsatları kovalayan... Ben, hayretler içindeyim yani hep eleştiriyorum... “Yandaş müteahhit, yandaş müteahhit falan.” deniliyor ya yani bunun ihalesine nasıl girmediler hayret, burayı işletip de bir şekilde buradan bu kadar para kazanacakken neden o yola girmediler diye ben

sorarken, bu dosyaları okurken, birdenbire şunu fark ettim: E, tabii, zaten Kalkınma Bankası da icradan alsa, almasa da başkası da alsa süreç uzadıkça fiyat düşüyor zaten yani neredeyse bedavaya alacaklar. Bakın, ben size söyleyeyim, oldu olacak gerçekten, siz bu aileyi de hapse atın, müebbet hapis cezası verin ama cezanın birinci kısmında şunu demeniz lazım, şöyle bir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Vekilim, süreniz doldu.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) – Siz bilirsiniz, siz dediniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Netice itibarıyla süre sınırlı.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) – Arkadaşlar dedi ya...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır canım, Başkan benim burada Değerli Vekilim, süreniz doldu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, geneli üzerinde de sözümüz var.

Dolayısıyla da ortada zincirleme hatalar görülüyor. Ayna zamanda -son cümle toparlıyorum- bir bankanın yöneticisinin uzun yıllar bu tip iştiraklerde yönetici olması da doğru değil. Neden biz devlet kurumlarında görev alan personelin, devlet memurlarının görev yerlerini belirli sürelerde değiştiriyoruz? Sebebi şu: İlla yanlışlık olacak diye değil, olayın bütünüyle o derinliğinin içinde sarhoşluğuna kapılıyor, şahsi sıkıntılara dönüşüyor ve dolayısıyla da bu konu da bir ölçüde çözümsüz hâle geliyor.

Beni ilgilendiren kısmı söyleyeyim, beni ilgilendiren kısım şu: Oranın arsa değeri neyse, otelin değeri neyse o toplam değer üzerinden hareket edilecek bir çözümün geliştirilmesi gerekiyor ve bu noktada da biz ilgili şirketle... Yüzde 49-51, artık neredeyse böyle kanlı bıçaklı olmuş gibi görünüyorsunuz tabii o da ayrı, bence farklı bir otoritenin devreye girmesi gerekli. “Kaç yılda ne kadar masraf yapılarak açılır otel? Kaç yılda bunun geri dönüşü sağlanır ve bu da hisse oranında geçmişteki borcu nasıl ortadan kaldırır ve bundan sonra banka kendi üzerindeki payı nasıl kendinden çıkarabilir, bu en düzgün usulle nasıl yapılabilir?” sorusunun yanıtını vermek gerekiyor. Aksi takdirde, söylüyorum, ben ne yüzde 49’luk ortağı tanırım ne de bilmem neyi. Ben, bütün KİT Komisyonlarının bütün kurumlarının denetiminde aynı tavrı sergileyen kişiyim. Buranın piyasa değeri nedir? Bu işe kimler girecek ve önümüzdeki süreçte de kimler kendi aralarında satışla, devirle bu işleri ne yapacaklar, bunların takipçisi olacağım. Bunu da tekrar ifade edeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Yavuzyılmaz.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Ben cevap vermek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Daha sonra söz vereceğim.

Aynı şeyleri konuşacağımız için geneli üzerinde söz vereceğim.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır. Kurumun 2018 yılına ait alt komisyon raporunda öneri bulunmadığından geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Sayın üyelerimize sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlamasından itibaren on beş gün içerisinde üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, kurumun değerli yöneticileri; aslında Sayın Genel Müdürüm, üniversitelerde bir soru olur ya 10 beylik soru yani bu problem tam da sizin kurumunuzun çözebileceği beylik sorulardan biri. İlk defa bu konuyla ilgili muhatap olduğum için bunu ben şahsen anlamakta zorluk çekiyorum. Ben şöyle anlıyorum: “Arıcak Turizm” diye bir şirket var orta yerde, 1989 yılında neyse kuruluyor, siz de alacağınıza karşılık bunun yüzde 51’ini alıyorsunuz.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Bakın, ben alacağımıza karşılık almıyorum, söz istedim çünkü alacağı karşılık almıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz verdiğim zaman...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ama doğru söylüyor.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Bakın, 2 milletvekilimiz diyor ki: “Krediye mahsuben iştirak ettiniz.” Buna binaen gidiyor konuşma.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz notlarınızı alın, söz verince cevap verirsiniz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ya da o zaman şöyle: Yüzde 51 hissesini neye karşılık...

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Nakden ve defaten parayla satın aldık.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Parayı ödediniz, satın aldınız.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Evet.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki, bu kurumun...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sizin söylediğiniz bu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı konuşmayalım lütfen...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi, nakden yüzde 51 hissesi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Notunuzu alın, vekillerimizin sorduğu konularla ilgili notlarınızı detaylı olarak alın, söz verdiğimde yanıtlarını verirsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne kadar satın aldınız, onu da sorayım?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yavuz Bey, bir müsaade et ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yaşar konuşurken Sayın Yavuzyılmaz siz araya grimeyim lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yüzde 51’ini o günkü bir rakamla, aileyle anlaştınız –X’tir, Y’dir, Z’dir- parayı ödediniz, hisseyi de satın aldınız. Dolayısıyla şirketin yüzde 51’i sizin. Bu arada şirketi satın alırken herhâlde bu parayı ödediğiniz zaman şirketin kredi borcu varsa aile elde ettiği parayla krediyi mi kapattı? Yani şirket tertemiz mi oldu? Arıcak Turizm bu yüzde 51’ini sattığına göre, ihtiyacı var, eğer orada tertemiz olmuşsa bundan sonrasına bakacağız. Şimdi, bu aşamadan sonra yani yüzde 51 zaten hâkim ortaksınız, dolayısıyla eğer yatırıma ihtiyaç varsa ortaklar arasında herkes... Bunu işletmeye verip gelir elde edeceksiniz, muhakkak elde ettiğiniz gelirlerle bu işi yapacaksınız. İşte, Sayın Genel Müdürüm, sizin elde ettiğiniz gelirler ile kiracıdan elde edeceğiniz gelirler gibi bir geliriniz var, o gelirlerle yatırım yapacaksınız. Eğer bu gelirler yeterli değilse, sizlerin, ortakların, sermaye ilave ederek bu yatırımı yapması lazım.

Şimdi, bu aşamadan itibaren siz yüzde 51 hâkim ortakken -yani kiraya verebiliyorsunuz, işlemi götürebiliyorsunuz- problem nerede ortaya çıkıyor? Hâkim ortak olduktan sonra hiçbir problem olmaması lazım. Ticaretin kuralları içerisinde vardır, eğer ortaklar gerekli sermayeyi yerine getiremiyorsa otomatikman sermaye artışına gider. Ama şimdi, buradaki sermaye artışı da öyle bir rakama geliyor ki

yüzde 99'a hâkim olmak üzere sanki ortada başka bir şeyler var. Başka bir şeyler olmasa, birdenbire işin yüzde 100'üne yakın bir şey olmaması lazım. Ama neticede, sonuç itibarıyla geldiğiniz noktada ortada bir sürü davalar var yani ortaklardan biri hisseyi devrederken rızasıyla devrettiğine göre bundan sonraki olaylarda neden sorun yaşansın, neden sorun çıksın?

Tabii, burası telaffuz edilen rakamlar bölgeyle mukayese edildiği takdirde çok küçük rakamlar, yani 5 milyon, 6 milyon rakamları çok küçük rakamlar. Orada arazinin metrekaresi fiyatları bile bundan çok yüksekken acaba icradan 12 milyon lira bir taleple... Gerçi siz kurum olarak satın aldınız alacağınıza karşılık herhâlde, öyle. Tam bir yerinden yakalayamadığımız için sizin dinleyince belki daha farklı şeyler söyleyeceğiz. Ama netice şu: Burası Türkiye'nin en güzel köşelerinden biri, buranın da ekonomiye kazandırılması lazım yani bizim yatırıma, ekonomiye ne kadar ihtiyaç duyduğumuz ortada. Şu anki son durumu nedir? Tahmin ediyorum, bize bu şeyleri aile de göndermiş olabilir yani otelin son durumuyla ilgili hepimizin elinde bu tür şeyler var. Yani şu an hâkim ortak olmanıza rağmen oteldeki son durum nedir? Çalışmıyorsa neden çalışmıyor? Bununla ilgili de net bilgi verirseniz...

Ben sizi dinledikten sonra devam etmek istiyorum Başkanım, en azından meseleyi daha iyi algılamış oluruz.

Teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Yavuzıılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporu “Başlangıçta sermayesinin tamamını Hasan Arıcak...” Bakın burada, MERSİS belgesinde Hasan Arıcak görünüyor. Bunu niye gösteriyorum? Ben, ailenin verdiği, ilettiği şeylerle yol almıyorum, aksine kendim... Zaten tek bir bulgusu var, yani bunun üzerine odaklanmayacağız neyin üzerine odaklanacağız; öyle de bir durum var. Aynı zamanda, Sayın Metin Çınar'ın da -bakın burada- müştereken temsile yetkili... Ne zamana kadar? 30/5/2022'ye kadar da kendisinin yetkili olduğunu gösteren Türkiye Kalkınma Bankası adına Ticaret Bakanlığının merkezî sicil kayıt evrakı bunlar.

Şimdi, Sayıştay raporu diyor ki: “Başlangıçta sermayesinin tamamını Hasan Arıcak ve ailesinin sahip olduğu şirket için teşvik belgesi kapsamında Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketine 3,3 milyar lira (bugünkü ifadeyle 3,3 bin lira) kredi kullanılmış. Aries Otel 1989 yılında işletmeye alınmıştır. Arıcak AŞ, 1990 yılında Turizm Kalkınma ve Yatırım Bankasına müracaat ederek ilave kredi talebinde bulunmuştur. Şirketin talebi, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Yönetim Kuruluna sunulmuş, kurulun 16/2/1990 tarih ve 116 sayılı Kararıyla 2,6 milyar TL yatırım kredisi kullandırılması -eski parayla tabii bunlar- 8/3/1990 tarih ve 167 sayılı Kararıyla da şirketin 7,3 milyar TL'ye -bugünkü ifadeyle 7,3 bin TL'ye- artırılacak sermayesinde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası yüzde 51 oranında 3,7 milyar lira pay sahibi olması kabul edilmiştir.” diyor. Yani bu iş -siz, adına doğrudan mı dersiniz, dolaylı mı dersiniz; nereden bakarsanız bakın- bir krediyle ilişkili bir konu yani krediyle hiç ilgisi yok, firmanın hiçbir ihtiyacı yoktu, biz de gittik dedik ki: “Sana şu kadar para verelim.” Evet, “Biz bu otelin yüzde 51'ini almak istiyoruz” mu dendi? Hayır. Belli ki şirketin bir kredi talebi var, zaten kullanmakta olduğu kredi var. O kredi daha sonra Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasına aktarılmasıyla birlikte farklı bir boyut kazanmış görünüyor, durum bu. Aynı zamanda da 2020 yılı faaliyet raporunda da hâlâ bankanın iştirak oranı -ki güncel olan bu- yüzde 99,71 olarak orada görünüyor. Halbuki bu konuda aslında alınan bir yargı kararı da var. Size oradan resmi bir yazışma gelmediği için mi hâlâ Kalkınma ve Yatırım Bankasının 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda Arıcak AŞ'nin yüzde 99,71'inin hâlâ bankaya ait olduğu yazıyor? Böyle bir durumda söz konusu.

Şimdi bir konuda bir tane de şöyle ilave yapayım: Ziraat Bankası denetiminde yaşadığımız, benim de bizzat incelediğim bir konu. Ziraat Bankası 2014 yılında Virjin Adaları'nda kurulu bulunan Çukurova Holdinge ait bir şirketin Turkcell hisselerini almak, satmak ve yönetmesiyle ilgili olarak -bu, eski parayla değil, yeni parayla- 1 milyar 636 milyon lira kredi tahsis etti.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Dolar, dolar.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Pardon Amerikan doları. Üzülerek hepsi Amerikan doları tabii. Gönül öyle bir kredinin bir vergi cennetine gitmesinden yana da değil. Ayrıca dolar değil, tüm vatandaşlara verilen kredilerin TL olarak verilmesi, bir vatandaş kredi kullandığında veya bir şirkete dolar veya avroyla al kullan dendiği zaman “Bizim ülkemizin ekonomisi sapasağlam, ben niye döviz cinsi üzerinden kullanayım? TL ondan daha da güçlü, ben TL kullanmak isterim.” demesini isterim. O nedenle herhâlde ben de TL dedim. Böyle devasa bir kredi vergi cenneti olan bir off-shore adasına gitti. Dönüşünde de 1 milyar 233 milyon dolar kayıp. Şunu demek istiyorum: Burada bu arsayı da oteli de işler hâle getirmek mümkün. Bunu hiçbir şaibeye yol açmadan, bir otoritenin bir araya getirmesiyle yüzde 51-yüzde 49 ortaklar işletmek veya kira üzerinden kendileri bu oluşan borç yapısını kaldırmak ve aynı zamanda, tıpkı AK PARTİ hükûmetinin dönem dönem çıkardığı bazı zamanlarda da vatandaşa da şirketlere de pek çok kişiye de nefes aldırın bu yapılandırma gibi uygulamaların hayata geçirileceği bir nokta. Aksi takdirde, burasının kimlerin ellerine geçeceğini yarın bir gün ben Sedat Peker'in çektiği bir videodan dinlemek istemiyorum. O nedenle de gerekli aksiyomun alınmasını öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Soruları değerlendirmeyi dinlediniz Metin Bey. Yanıt için sözü size veriyorum.

Buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Sayın Yavuzylmaz'a teşekkür ederim. Gerçekten ben de otuz beş yıldır bir kamu çalışanı, kamu çıkarları adına çalışan bir insanım. Öncelikle onu belirterek başlayayım.

Bu otel, gerçekten, Arıca ailesi tarafından kurulmuştur. 1989 yılında eksik yatırımla geçici olarak otel açılmaya çalışılmış, o günkü Turizm Bankasından kredi almış, Japon yeni, Alman markı karışık krediler var, piyasaya çok borçlanmış, oteli çalıştıramıyor. Hasan Arıca büyük ortak tek ortak o zaman kendisi yazılı dilekçesiyle Türkiye Kalkınma Bankasına... Bankanın da iştirakçilik ve kalkınma misyonu var. Bunun gibi 100'e yakın şirketi yeniden yapılandırmış, yönetim kurulu üyesi atamış, eksik yatırımlarını tamamlamış, bazılarını eski ortaklarına, halka arz etmiş. Borsa açıldığında 100 tane şirketten 9 tanesi bu tür halka açık şirketler. Böyle misyon sahibi bir banka değerlendirme çalışmalarına başlamış, proje değerlemesi yapmış. Öz kaynak-yabancı kaynak oranını tutturamıyor, şirkete öneriyor. Diyor ki: “Biz kredi verelim.” Sayın Vekilimizin söylediği gibi gerçekten güzel bir yatırım, 900 bin metrekare üzerinde, tahsisli de değil orası. Diyor ki: Sermayeyi artırın biz artıramıyoruz. O zaman 15/1/1990 tarihli yazılı dilekçesiyle Hasan Arıca, bankaya başvuruyor. Bu dilekçeyi de sunabilirim. “Gelin.” diyor, banka değerlendirme çalışması yapıyor, Sayın Vekilimin biraz önce okuduğu ikinci kredidir o, yabancı kaynaklı, öz kaynaklı. Sermayenin 7.350 TL'ye çıkarılması ve artırılan sermayenin tamamının, 3.750 liranın Türkiye Kalkınma Bankasına nakden ve defaten ödenmesiyle. Bunun makbuzlarını da gösterebilirim. Dolayısıyla otuz senedir benim savunduğum o 3.750 lira.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ama üç yıl içinde devretmeniz gerekiyor.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Hayır, onu da izah edeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı konuşmayalım. Onu da izah etsin.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR – 4456’yı da izah edeyim, onu da izah edeceğim. Yani, bakın, iştirak ilişkisi böyle bir ilişki. Nakden ve defaten dolar üzerinden biz de para verdik, biz de riske attık orayı. Sayın Vekilim, Sayın Yaşar çok güzel bir soru sordu, dedi ki: “Niye acaba siz yüzde 51 alınca yönetime geldiniz?” 3 kişilik yönetim kurulu üyesi vardı, 2 bankadan bir de Hasan Arıcağ Yönetim Kurulunda. Banka çok güzel model kurdu o deneyimlerine dayanarak. Akaral Limited Şirketi diye Hasan Arıcağ’ın ailesinin yüzde 100’le kurduğu şimdi aile mağduriyet yapıyor, sürekli yanlış bilgi veriyor, yanlış bilgi verince de bilgi yanlış oluyor, bu şirket beş yıllığına kiralandı. Nasıl kiralandı? Eski Alman markı, 957 bin Alman markı, 2 taksitte ödeyecek. Akaral, Arıcağ AŞ’ye ödeyecek. O tutar, işte, tam kredi borcunu karşılayan tutar yani buna göre ayarlandı. Banka eksik yatırımlarını yaptı. Sayın Vekilim isterse 1990 yılında kasaba verilen fişleri gösterebilirim. Bizim uzmanlarımız o 3.750 liranın tamamını, piyasa borçlarını feragatname alarak ödedi, biz de başında durduk, çok başarılı bir model oldu. Bu model 1994’ün ortasına kadar çalıştı. Akaral Limited Şirketi o tarihten sonra kira borcunu ödemedi, gitti 1994 krizi vardı, Alman markı ödüyordu dedi ki : “Kira uyarılma davası açıyorum. Ben mağdurm, bunlar beni mağdur etti.” 1994 yılı Sayın Vekilim. Bu olay Yargıtaya kadar gitti. İşte ondan sonra ödemedi borçları da kiralari da.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yap-işlet-devret modeliyle Kuzey Marmara Otoyolu’nun garanti süresi uzatılmıştı ya. O da onu istemiş.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Vekilim, ben onu bilemem.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya arkadaşlar, lütfen ya.

Lütfen Sayın Yavuzylmaz, 1994 nere şimdi nere.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Ben Sayın Vekilimi çok severim. Bakın bir kamu personeli olarak söylüyorum, lütfen dinleyin beni ama. Bakın, kamu çıkarını savunan bir personel olarak kamu alanında, kamu yönetiminde doktora yapmış bir insanım. Ya, bu beni birazcık üzdü, kamu çıkarı, oradaki isimlerden... Geliyorum, 1994’ün yarısında bu olay Yargıtaya kadar gitti. Yargıtay Akaral’a, Hasan Arıcağ’a dedi ki hem şirketin yönetim kurulu üyesi, şirketin yüzde 49 sahibi şirkete dava açıyor.” “Ödemeyeceğim borçları.” dedi. “Sen basiretli tüccar gibi olacaksın. Senin gelirlerin Alman markı üzerinden.” Reddetti. 1998’e kadar şirketi çalıştırdı orada, biz de uzatmalar aldık. Bakın, her türlü imkân sağlandı kendisine, ödemedi, kira borçlarını ödemedi.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sıfır mı?

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Sıfır ödemedi. Bu borçlar birikmeye başladı. Bakın, 2 defa kredi verdik. 1987’de, 1990’da iştirak yaparken verdiğimiz paralar var, o krediler ayrı. Bir de öz kaynağımız var, ortağız oraya, ortak yükümlülüklerini yerine getirmedi. Bakın, ben burada okumadım, atladım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz hangi tarihten beri...

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Ben, 2011’den beri. Ama bir şey söyleyeyim: Ben İştirakler Müdürlüğüne geldiğimde, 1990 yılında bu dosyayı bana verdiler. Ben, size 1990 yılından itibaren gün gün her türlü şeyi belge verebilirim. Siz, orada, MERSİS belgesini okudunuz, ben burada dedim ki: “2019 yılından itibaren tek bir Yönetim Kurulu var bankanın, banka tüzel kişiliğidir, ben de kanuni temsilcisiyim.” Tüzel kişiliğe imza atmak için ben yetkiliyim yani o da oradan kaynaklanıyor. 2011 yılında... Ben, 1990 yılından beri bu dosyayı takip eden birisiyim. Aile, benim hakkımda çok dava açtı, tek taraflı bilgiler veriyor, onu geçiyorum.

Bakın, 1998 yılına geldi burada var Sayıştay raporlarında da bakın, banka aileye -tırnak içinde söylüyorum- bir kıyak daha geçti, dedi ki: “Bu borçları, iştirak hisselerini toplayalım, paket yapalım. Sen, bunu al, bu paketi al, birlikte öde, biz de kurtulalım, sen de kurtul.” Bakın, 98 yılında bu öneri geldi, sizin dediğiniz gibi “Ne yaptınız?” diye. Bu işlemler yapılırken Hasan Arıca sahte olarak, karar defteri ele geçirerek bankadan habersiz sermaye artırımını yaptı, kendi yönetim kurulu üyelerini atadı 1998 yılında, 2004 yılına kadar bu aile çöktü buraya, çöken biz değiliz. Bu kamu payı, Türkiye Kalkınma Bankası çökmez, devlet çökmez.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz devletseniz biz neyiz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Metin Bey, bu detaylı açıklamalarınızı...

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Bitireceğim efendim, lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Metin Bey, dinleyin bir dakika. Biz konuşuyoruz Metin Bey. Söz verdiğimiz zaman söz alırsınız ve konuşursunuz.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Tamam efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kısa, özet açıklama yapın Metin Bey. Geri kalan kısımları da daha detaylı bir şekilde sayın milletvekili arkadaşlarımızın, Komisyon üyelerimizin sorularına çok detaylı bir şekilde...

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Bakın...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, bitirmedim sözümü Metin Bey. Detaylı bir şekilde, yazılı bir şekilde sizden istiyorum.

Şimdi, özet bir şekilde bu konuyla ilgili olarak, çok özet bir şekilde açıklamanızı yapın.

Buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – 2004’e kadar yasa dışı çalıştırdı burayı aile, ondan sonra, otel boş kaldı, kirayı verildi, aile birbirine düştü.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kim verdi kiraya?

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Kiraya Arıca Turizm Anonim Şirketi, 2007 yılında.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Orada çoğunluk onlara geçti.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Şimdi, şöyle: Yani Sayın Vekilim, Başkan dediği için...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın vekillerim, lütfen karşılıklı konuşmayalım. Hem kısa ve özet değerlendirme yapıyoruz. 1990 yılından itibaren başlayan bir hikâyeyi biz yarım saatte de, bir saatte de, iki saatte de bu açıklamayı yapamayız. Size sorduğunuz sorularla ilgili Metin Bey, detaylı ve yazılı olarak açıklama verecek.

İRFAN KARTAL (Van) – Özel ziyaret etsin...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne ziyareti?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, biz konuyu biliyoruz. Biz konuyu biliyoruz.

Evet, buyurun Metin Bey.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Biz yazılı verelim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Son durum nedir?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, son durumu açıklayın Sayın Metin Bey.

Buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Son durum şöyle: Bu verdiğimiz kredileri, ödenmeyen kredileri de 1999 yılında takip başladı, 2012’de banka lehine sonuçlandı. Ben, size takibi de söyleyeyim sayın vekilim. 960.612 lira üzerinden takibe gitti, ailenin elindeyken bu şirket. O sizin dediğiniz rakamlar oraya geldi yani krediler. 2012’de sonuçlandı, Yargıtayda kesinleşti, banka burada kredi alacağına faizle birlikte haklı çıktı. 2 defa bu oteli satışa çıkarttı, bütün bu satış süreçleri de yine Sayıştayın önerileri ve KİT Komisyonun tavsiyeleri doğrultusunda olmuştur. Birinci satış durdurdular bir nedenden dolayı. İkinci satış, 2017 yılında, 15,5 milyon TL muhammen bedelle satışa çıktı otel, arsa. Birinci satışta 2 tane yarışmacı vardı, biri bankaydı. Herkese açık bir işlemdi bu. 12 milyon 400 bin TL’ye bankamızda kaldı. Buna yine ihalenin feshi davaları açıldı, bu da kesinleşti 2019 yılında. Tapu kayıtları banka lehine yapıldı, bankanın mülkü oldu. Bizim de şirket açısından kredi borçlarımız hâlâ devam ediyor, faiz tutarlarımız var. Bundan dolayı genel kurulu topladık, aileyi de çağırdık, dedik ki: Durum böyle böyle, yapacağınız bir şey var burada, sermaye artırımını yapmak.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Siz satın alınca ailenin sistemin dışında kalması lazım, hacizden satıldı.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Yok, yok...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Böylece oteli aldınız tebrik ediyorum. Sonra da satacaksınız.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Daha sonra da yine 2018 yılı KİT Komisyon toplantısında da bu gündeme geldi. Yine Sayıştayın ve Komisyonun önerileri doğrultusunda, zaten yapmamız gerekendi, o günkü Yönetim Kurulu üyeleri temsilcisi bizlerdik. Biz, Türkiye Ticaret Kanunu’nun 376’ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereği merkezimizin bulunduğu ticari sicil mahkemesine bütün bu belgeleri sunduk. “Bir otelimiz vardı, icraen satıldı, durumumuz budur, ne yapmamız gerekiyor?” dedik. Mahkeme devam ediyor, kabul etti talebimizi, şu anda bilirkişide, süreci takip ediyoruz. Bu arada da 2007 yılında aile şimdi buraya kayyum atanması ve tasfiye edilmesi davası açtı. O dava da yeni sonuçlandı, 2007’de açılan dava da sonuçlandı. Bu Arıcak ailesi açtı, onlar da şirketin tasfiyesiyle ilgili mahkeme kararlarına sahipler ama yine bizi şirket tasfiye etmekle de suçlayabiliyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teknik bir soru sorabilir miyim? Sayıştay raporunda “Banka yüzde 50’nin üzerinde bir iştirak olduğunda veya çeşitli yollarla öyle bir ortaklığa sahip olduğunda bunu üç yılda elden çıkarır.” diyor veya şey diyelim yani öyle bir ifade var.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Şöyle efendim o ifade: 4456 sayılı Yasa’ya göre... Banka, dediğim gibi bu misyonu gereği, biz, bu şirketleri çıkarmak isteriz, hiçbir zaman şirket tutmak istemeyiz. Eski kanundan bahsediyorum, şöyle diyor:

“Üç yıl içinde elden çıkarır. Eğer çıkaramazsa ilgili olduğu bakanın onayını alarak bir üç yıl daha uzatır.” Sadece burada kesiyor, yaptırımı yok. Sayıştay, BDDK temsilcileri burada. Kalkınma Bankası döneminde bunun gibi 2-3 tane şirket vardı, yani en az 3 defa satışa çıkarmışız, elimizde kalmış. Yani burada bir hukuki imkânsızlık söz konusuydu. Bu yeni kanunumuzla bu ortadan kalktı ki biz bu Arıcağ ailesine 1998’de zaten bunun satışını yaptık, ihaleye de çıktık yani o süreçleri işlettik. Hep de bu satışlarda ailenin durumunu gözeterek, ona öncelik tanıdık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki. Var mı daha başka söyleyeceğiniz Metin Bey?

ARICAĞ TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ METİN ÇINAR – Ben, bir şey de sayın vekilime de vereceğim çünkü bizi bu...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, sadece vekilimize değil, tüm Komisyon üyelerimize vereceksiniz Metin Bey, yazılı olarak. Tabii, siz şu anda karşı tarafın iddialarının dile getirilmesi ve kurumunuza, şahsınıza yargılayıcı, böyle suçlayıcı şekilde beyanda bulunulmasından dolayı refleksi gösterdiniz ama sizin bu konuları vekillerimizin sorduğu soruları değerlendirmek, detaylı bir şekilde, yazılı bir şekilde, doyurucu bir şekilde vermenizi istiyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu arada ailenin iddiası bu. Ben kendi yaptığım araştırmalar çerçevesinde tek bir bulgu var, o da bu.

TAMER DAĞLI (Adana) – Altı-yedi yıldır bizim çok detaylı, aileyi de dinleyip, bu tarafları da dinleyip, değerlendirip Sayıştay tarafıyla da konuştuğumuz bir konu. Burada bankaya süreci çok doğru yönettiği için teşekkür etmek lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çok doğru yönetse otuz yıl sürer mi böyle bir şey ya? Çok doğru olmadığı belli.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Yavuzıılmaz, banka bu süreci çok doğru bir şekilde yönetiyor, hak ve hakkaniyet, hak hukuk çerçevesi içerisinde... Banka zaten şeffaf aldığı kararlar, uyguladığı uygulama, yöntemler hepsini mevzuata dayalı bir şekilde yapmak zorunda, kurum da bunu yerine getiriyor.

Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Arıcağ Turizm ve Ticaret AŞ’nin 2017-2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümünde ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım. Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Arıcağ Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi’nin 30/05/2019 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2017 bilançosu ve 478.710,81 TL dönem zararıyla kapanmış bulunan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Arıcağ Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 30/5/2019 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 582.612,033 kuruş dönem zararıyla kapanmış bulunan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Arıcağ Turizm ve Ticaret AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara ben teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize yarın 24 Haziran 2021 Perşembe günü Türkiye Halk Bankası AŞ ile bağlı ortaklıklarının 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.01

